

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาทัศนคติของประชาชนต่อการดำเนินงานตามโครงการ ทศวรรษแห่งการพัฒนาสถานีนอนามัย ในเขตอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา ได้ศึกษาจากกลุ่ม ตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา และเป็นหมู่บ้านที่อยู่ในเขตรับผิดชอบของสถานีนอนามัยจำนวน 400 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) และประชาชนทั่วไป จำนวน 40 คนโดยใช้แนวทางในการสัมภาษณ์ (Interview Guide) ซึ่งจะได้นำข้อมูลเชิงคุณภาพ มาประกอบการอภิปรายผล เพื่อให้ผลการวิจัยมีความชัดเจนยิ่งขึ้น ผลการวิจัยและการอภิปรายผล มีดังต่อไปนี้คือ

4.1 ลักษณะประชากร เศรษฐกิจและสังคม และข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการพัฒนาสถานีนอนามัย

4.1.1 ลักษณะประชากร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา จากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ มีเพศ อายุ และระดับการศึกษา ดังแสดงไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	175	43.8
หญิง	225	56.2
รวม	400	100.0
อายุ		
15-24 ปี	84	21.0
25-49 ปี	200	50.0
50-94 ปี	116	29.0
รวม	400	100.0
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียนหนังสือ	26	6.5
ประถมศึกษา (ป.1-ป.7)	324	81.0
มัธยมศึกษาขึ้นไป	50	12.5
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามมีทั้งเพศชายและหญิง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 56.2 โดยมีอายุอยู่ในช่วง 25-49 ปี เป็นส่วนใหญ่อ้อยละ 50.0 และระดับการศึกษาส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาในระดับประถมศึกษามากที่สุดถึงร้อยละ 81.0

4.1.2 ลักษณะด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้และอาชีพ รายได้และอาชีพของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 9 หมู่บ้าน แสดงไว้ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้และอาชีพ

สภาพทางเศรษฐกิจ	จำนวน	ร้อยละ
รายได้ของครัวเรือนต่อเดือน		
น้อยกว่า 1000 บาท	43	10.8
1000 - 4999 บาท	284	71.0
5000 - 20000 บาท	73	18.2
รวม	400	100.0
อาชีพหลัก		
เกษตรกร	305	76.2
รับจ้าง	63	15.8
อื่นๆ (รับราชการ,นักเรียนและค้าขาย)	32	8.0
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้อยู่ระหว่าง 1000-4999 บาท ร้อยละ 71.0 อาชีพหลักส่วนใหญ่คือ เกษตรกร ร้อยละ 76.2

4.1.3 ลักษณะด้านสังคม ได้แก่การมีประสบการณ์กับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล เช่น การเคยรับบริการกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล การรู้จักเป็นการส่วนตัว และการอาศัยอยู่ในเขตรับผิดชอบของสถานีนอนามัยที่มีการพัฒนาในระดับต่างๆ ซึ่งรายละเอียดได้แสดงไว้ในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการมีประสบการณ์กับเจ้าหน้าที่
สาธารณสุขระดับตำบล

ประสบการณ์	จำนวน	ร้อยละ
การเคยมารับบริการกับ จนท.สาธารณสุข (เมื่อปี 2535-2536)		
เคย	335	83.8
ไม่เคย	65	16.3
รวม	400	100.0
เฉลี่ยจำนวนครั้งที่มารับบริการต่อคน	6.8 ครั้ง	-
การเคยมารับบริการกับ จนท.สาธารณสุข (เมื่อปี 2533-2534)		
เคย	263	65.8
ไม่เคย	137	34.3
รวม	400	100.0
เฉลี่ยจำนวนครั้งที่มารับบริการต่อคน	4.4 ครั้ง	-
การเคยรู้จักเป็นการส่วนตัวกับ จนท.สาธารณสุข		
เคย	103	25.8
ไม่เคย	297	74.2
รวม	400	100.0
การอาศัยอยู่ในเขตรับผิดชอบของ สถานีอนามัยระดับต่างๆ		
ระดับต่ำ	134	33.4
ระดับปานกลาง	133	33.3
ระดับดี	133	33.3
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 3 พบว่า ปี พ.ศ.2535-2536 ประชาชนอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมาส่วนใหญ่เคยมารับบริการกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขมากถึง ร้อยละ 83.8 มากกว่า ปี พ.ศ. 2533-2534 ที่มีเพียงร้อยละ 65.8 และค่าเฉลี่ยจำนวนครั้งที่มารับบริการที่สถานีนามัยเพิ่มขึ้นจาก 4.4 ครั้งต่อคนในปี พ.ศ.2533-2534 เป็น 6.8 ครั้งต่อคน ในปี พ.ศ. 2535-2536 แสดงให้เห็นว่าผลการพัฒนาสถานีนามัย ทำให้ประชาชนยอมรับให้ความเชื่อถือมาใช้บริการกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบลเพิ่มมากขึ้น และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยรู้จักเป็นการส่วนตัวกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขร้อยละ 74.2 ส่วนการอาศัยอยู่ในเขตรับผิดชอบ ของสถานีนามัยระดับต่าง ๆ นั้น มีจำนวนใกล้เคียงกันเนื่องจากผู้ศึกษาได้กำหนดจำนวนไว้เท่าๆ กัน

4.1.4 ข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับการพัฒนาสถานีนามัย

4.1.4.1 กิจกรรมที่ประชาชนต้องการให้สถานีนามัยให้บริการมากที่สุด

ผลการวิเคราะห์แสดงไว้ในตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 จำนวน ร้อยละของกิจกรรมที่ประชาชนอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา ต้องการให้สถานีนามัยให้บริการมากที่สุด

กิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
การรักษาพยาบาล	267	66.8
ทันตกรรม	41	10.2
การส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค	92	23.0
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4 พบว่า กิจกรรมที่ประชาชนอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา ต้องการให้สถานีนามัยให้บริการมากที่สุดได้แก่ การรักษาพยาบาล ร้อยละ 66.8 รองลงมาคือ การส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคร้อยละ 23 และด้านทันตกรรมร้อยละ 10.2 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ บุญเลิศ เลี้ยวประไพ และบุพผา ศิริรัมย์ (2531:83) และวิทยาลัยพยาบาล, กองงาน (2533)

4.1.4.2 การรักษาดตนเองของประชาชนเมื่อเจ็บป่วย ผลการวิเคราะห์ที่แสดงไว้ในตารางที่ 5 ดังนี้

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบจำนวนและร้อยละของประชาชนอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา ที่ใช้วิธีการรักษาดตนเองเมื่อเจ็บป่วย เป็นข้อแรก ระหว่างปี พ.ศ.2533-2534 และปี พ.ศ.2535-2536

วิธีการรักษาดตนเอง	พ.ศ. 2533-2534		พ.ศ. 2535-2536	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ใช้สมุนไพร	1	0.3	2	0.5
ซื้อยาจากร้านขายยา	104	26.0	84	21.0
ซื้อยาที่กองทุนยา(หรือศสมช.)	42	10.5	57	14.3
ไปสถานื่อนามัย	188	47.0	205	51.3
ไปคลินิก	53	13.3	41	10.3
ไปโรงพยาบาลชุมชน	7	1.8	6	1.5
ไปโรงพยาบาลจังหวัด	5	1.3	5	1.3
รวม	400	100.0	400	100.0

จากตารางที่ 5 พบว่า ในปี พ.ศ.2533-2534 ประชาชนอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา ใช้วิธีการรักษาดตนเองเมื่อเจ็บป่วยเป็นข้อแรกมากที่สุดคือ ไปรับบริการที่สถานื่อนามัย ร้อยละ 47.0 และเพิ่มมากขึ้น ในปี พ.ศ.2535-2536 เป็นร้อยละ 51.3 และการไปซื้อยาที่กองทุนยาได้เพิ่มมากขึ้นจากร้อยละ 10.5 เป็นร้อยละ 14.3 ส่วนการซื้อยาจากร้านขายยาและการไปคลินิกได้ลดลงจากร้อยละ 26.0 และ 13.3 เป็น 21.0 และ 10.3 ตามลำดับ และยังพบว่า การไปรับบริการที่โรงพยาบาลชุมชน ได้ลดลงจากร้อยละ 1.8 เป็น 1.5 ส่วนการไปรับบริการที่โรงพยาบาลจังหวัดเท่าเดิม คือร้อยละ 1.3 ซึ่งสอดคล้องใกล้เคียงกับผลการศึกษาของบุญเลิศ เลี้ยวประไพ และบุพผา ศิริรัมย์ (2531:32) แต่ผลการศึกษาในครั้งนี้พบว่าประชาชนไป

ใช้บริการที่สถานื่อนามัยมีมากขึ้น และไปใช้บริการที่โรงพยาบาลชุมชนลดลงมาก สาเหตุอาจเป็น
 เพราะว่าการศึกษาคั้งนี้ ศึกษาเฉพาะประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตรับผิดชอบของสถานื่อนามัย ซึ่ง
 ไปรับบริการที่สถานื่อนามัยได้สะดวก ดังนั้นผลการศึกษาคั้งนี้จึงแตกต่างไปจากผลการศึกษาของ
 บุญเลิศ เลี้ยวประไพ และบุพผา ศิริรัมย์ ซึ่งศึกษาจากประชาชนทั่วไป

4.1.4.3 ช่วงเวลาที่ประชาชนชอบไปใช้บริการที่สถานื่อนามัยเมื่อเจ็บป่วย
 ผลการวิเคราะห์ แสดงไว้ในตารางที่ 6 ดังนี้

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบช่วงเวลาที่ประชาชนอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา ชอบไปใช้
 บริการที่สถานื่อนามัยเมื่อเจ็บป่วย

ช่วงเวลาที่ไปใช้บริการ	ในฤดูกาลทํานา		นอกฤดูกาลทํานา	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ในเวลาราชการ	249	62.2	263	65.8
นอกเวลาราชการ	13	3.3	9	2.3
ไม่เลือกเวลา	138	34.5	128	32.0
รวม	400	100.0	400	100.0

จากตารางที่ 6 พบว่าประชาชน ชอบไปใช้บริการที่สถานื่อนามัย เมื่อเจ็บป่วยมากที่สุดใน
 เวลาราชการทั้งในฤดูกาลทํานา และนอกฤดูกาลทํานา ร้อยละ 62.2 และ 65.8 ตามลำดับ
 จากการศึกษาเชิงคุณภาพพบว่า สาเหตุที่ประชาชนชอบไปใช้บริการในเวลาราชการ เนื่องจาก
 นอกเวลาราชการเมื่อไปรับบริการมักไม่ได้รับความสะดวกจากเจ้าหน้าที่ และประชาชนส่วนใหญ่
 ยังไม่ทราบว่า สถานื่อนามัยให้บริการนอกเวลาราชการ จึงมีความเกรงใจไม่กล้ามารบกวน
 เจ้าหน้าที่

4.1.4.4 การเปลี่ยนแปลงบทบาทของ อสม.หลังเดือนมกราคม 2535

(ภายหลังการดำเนินงานโครงการทศวรรษแห่งการพัฒนาสถานื่อนามัย) ตามความคิดเห็นของ
 ประชาชน ผลการวิเคราะห์แสดงไว้ในตารางที่ 7 ดังนี้

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นของประชาชนอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา
ต่อการเปลี่ยนแปลงบทบาทของ อสม.หลังเดือนมกราคม 2535

การเปลี่ยนแปลง	จำนวน	ร้อยละ
เหมือนเดิม	196	49.0
ลดลง	36	9.0
เพิ่มขึ้น	168	42.0
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 7 พบว่า ประชาชนอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงบทบาทของ อสม.หลังเดือนมกราคม 2535 ว่าเหมือนเดิม ร้อยละ 49.0 รองลงมาคือเพิ่มขึ้น ร้อยละ 42.0 และลดลงร้อยละ 9.0 ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากกิจกรรมของ อสม.ยังไม่มีเพิ่มขึ้นมากนัก การจัดตั้ง ศสมช.มีเพียงบางหมู่บ้านเท่านั้น

4.1.4.5 ความต้องการของประชาชนในการให้สถานีนามยาให้บริการทันตกรรม
ในด้านต่างๆ ผลการวิเคราะห์แสดงไว้ในตารางที่ 8 ดังนี้

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของประชาชนอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา ที่ต้องการให้
สถานีนามยาให้บริการทันตกรรมในด้านต่างๆ

การบริการทันตกรรม	ต้องการ		ไม่ต้องการ		N
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ชุดหินปูน	324	81.0	76	19.0	400
อุดฟัน	318	79.5	82	20.5	400
ถอนฟัน	367	91.8	33	8.3	400
ให้ความรู้เรื่องโรคปากและฟัน	318	79.5	82	20.5	400

จากตารางที่ 8 พบว่า ประชาชนอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา มีความต้องการให้สถานีอนามัย ให้บริการทันตกรรมในทุกหัวข้อ โดยเฉพาะในหัวข้อการถอนฟัน และชุดหินปูน ประชาชนมีความต้องการมากถึงร้อยละ 91.8 และ 81.0 รองลงมาคือ การอุดฟันและการให้ความรู้เรื่องโรคปากและฟันเท่ากันคือร้อยละ 79.5 งานบริการทันตกรรม เป็นความต้องการของประชาชนมากในทุกด้าน เป็นกิจกรรมที่การให้บริการของรัฐยังไม่สามารถให้บริการได้อย่างทั่วถึง

4.1.4.6 ความคิดเห็นของประชาชน ต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานีอนามัย

เปรียบเทียบก่อนมีโครงการทศวรรษแห่งการพัฒนาสถานีอนามัย (ก่อนมกราคม 2535) กับปัจจุบัน ผลการวิเคราะห์แสดงไว้ในตารางที่ 9 และ 10 ดังนี้

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของประชาชนอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา ที่มีความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานีอนามัย เปรียบเทียบก่อนมีโครงการทศวรรษแห่งการพัฒนาสถานีอนามัยกับปัจจุบัน

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
ดีขึ้นบ้าง	241	60.3
เหมือนเดิม	118	29.5
แย่ลง	41	10.3
รวม	400	100.0

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของประชาชนอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา ที่มีความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานีนอนมัย เปรียบเทียบก่อนมีโครงการทศวรรษแห่งการพัฒนาสถานีนอนมัยกับปัจจุบันในกิจกรรมต่างๆ

กิจกรรม	ไม่ตอบ		ดีขึ้นบ้าง		เหมือนเดิม		แย่ลง		N
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
การบริการทั่วไป	23	5.8	223	55.8	113	28.2	41	10.2	400
การรักษาพยาบาล	110	27.5	183	45.7	90	22.5	17	4.3	400
การรักษาความสะอาดทั่วไป	235	58.7	118	29.5	46	11.5	1	.3	400

จากตารางที่ 9 และ 10 พบว่า ประชาชนอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า สถานีนอนมัยมีการเปลี่ยนแปลง ในทางดีขึ้นบ้าง ภายหลังโครงการทศวรรษแห่งการพัฒนาสถานีนอนมัย ร้อยละ 60.3 รองลงมาเหมือนเดิม ร้อยละ 29.5 และแย่ลงร้อยละ 10.3 ตามลำดับ ส่วนกิจกรรมที่ประชาชนเห็นว่าดีขึ้นบ้างได้แก่ การบริการทั่วไปร้อยละ 55.8 และแย่ลงในกิจกรรมการบริการทั่วไปเช่นกัน ร้อยละ 10.2 ในกิจกรรมการรักษาพยาบาลประชาชนมีความคิดเห็นว่าดีขึ้นบ้างร้อยละ 45.7 และแย่ลงร้อยละ 4.3 ส่วนในกิจกรรมด้านความสะอาดทั่วไป ประชาชนมีความคิดเห็นว่าดีขึ้นบ้างร้อยละ 29.5 และแย่ลงร้อยละ 0.3

4.2 ทศนคติ และปัจจัยต่างๆ ที่มีความแตกต่างกันในทัศนคติของประชาชนต่อการดำเนินงานตามโครงการทศวรรษแห่งการพัฒนาสถานีนอนมัย

4.2.1 องค์ประกอบด้านความรู้สึก ได้วิเคราะห์ทัศนคติของประชาชนเป็นรายข้อและแต่ละกิจกรรมในตารางที่ 11-20

ตารางที่ 11 ระดับทัศนคติของประชาชนอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมาต่อการดำเนินงาน
ตามโครงการทศวรรษแห่งการพัฒนาสถานีอนามัย เป็นรายข้อในกิจกรรมการจัด
บริการ 24 ชั่วโมง

ข้อความ	เห็นด้วย ร้อยละ (จำนวน)	ไม่แน่ใจ ร้อยละ (จำนวน)	ไม่เห็นด้วย ร้อยละ (จำนวน)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ทัศนคติ
1. กิจกรรมการจัดบริการ 24 ชั่วโมง						
1) การให้บริการด้านการรักษา						
พยาบาลตลอด 24 ชั่วโมงของสถานี	79.0	1.3	19.8	2.59	0.80	บวก
อนามัยมีประโยชน์ต่อประชาชนมาก	(316)	(5)	(79)			
2) การให้บริการด้านการรักษาพยาบาล						
ตลอด 24 ชั่วโมงของสถานีอนามัย	76.2	1.8	22.0	2.54	0.83	บวก
มีความจำเป็นมากสำหรับประชาชน	(305)	(7)	(88)			
3) ท่านจะได้รับความสะดวกในการ	37.0	15.3	47.8	1.89	0.92	ปานกลาง
ไปรับบริการนอกเวลาราชการที่	(148)	(61)	(191)			
สถานีอนามัย						
4) เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยมีความ	31.3	28.5	40.3	1.91	0.84	ปานกลาง
ตั้งใจจริงในการให้บริการนอกเวลา	(125)	(114)	(161)			
ราชการ						
5) การให้บริการนอกเวลาราชการ	70.0	7.0	23.0	2.47	0.84	บวก
ของสถานีอนามัย จะทำให้ประชาชน	(280)	(28)	(92)			
ประหยัดค่าใช้จ่ายด้านการเดินทาง						
*6) การให้บริการนอกเวลาราชการ	34.0	18.3	47.7	2.14	0.90	ปานกลาง
ของสถานีอนามัย จะทำให้ประชาชน	(136)	(73)	(191)			
เสียเวลามากขึ้น เพราะต้องปฏิบัติตามขั้นตอน						

ตารางที่ 11 ระดับทัศนคติของประชาชนอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมาต่อการดำเนินงานตามโครงการทศวรรษแห่งการพัฒนาสถานื่อนามัย เป็นรายข้อในกิจกรรมการจัดบริการ 24 ชั่วโมง (ต่อ)

ข้อความ	เห็นด้วย ร้อยละ (จำนวน)	ไม่แน่ใจ ร้อยละ (จำนวน)	ไม่เห็นด้วย ร้อยละ (จำนวน)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ทัศนคติ
7)การให้บริการนอกเวลาราชการ ของสถานื่อนามัย จะช่วยแก้ปัญหาการ เจ็บป่วยฉุกเฉินของประชาชน	74.8 (299)	3.0 (12)	22.2 (89)	2.53	0.83	บวก
*8)นอกเวลาราชการควรไปใช้ บริการด้านการรักษาพยาบาลที่สถาน พยาบาลในเมืองจะได้รับความสะดวกกว่า	57.5 (230)	11.5 (46)	31.0 (124)	1.74	0.90	ปานกลาง
*9)การไปรับบริการนอกเวลา ราชการที่สถานื่อนามัย เจ้าหน้าที่ สถานื่อนามัยมักจะพูดจาไม่สุภาพ	27.2 (109)	18.8 (75)	54.0 (216)	2.27	0.86	ปานกลาง
*10)นอกเวลาราชการเจ้าหน้าที่คิด ค่ายาแพงกว่าปกติ	29.0 (116)	20.5 (82)	50.5 (202)	2.22	0.87	ปานกลาง
*11)การเปิดให้บริการนอกเวลา ราชการของสถานื่อนามัยไม่คุ้มกับการ ลงทุนเพราะผู้ไปรับบริการมีน้อย	46.3 (185)	24.4 (98)	29.3 (117)	1.83	0.85	ปานกลาง

* หมายถึงข้อความในทางลบ

จากตารางที่ 11 พบว่า ประชาชนอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา มีทัศนคติต่อกิจกรรมการจัดบริการ 24 ชั่วโมง ในทางบวกในหัวข้อการให้บริการด้านการรักษาพยาบาลตลอด 24 ชั่วโมงของสถานื่อนามัยมีประโยชน์ต่อประชาชน มีความจำเป็นมากสำหรับประชาชน ทำให้

ประชาชนประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ช่วยแก้ปัญหาการเจ็บป่วยฉุกเฉินของประชาชน และมีทัศนคติในระดับปานกลาง ในหัวข้อจะได้รับความสะดวกในการไปรับบริการนอกเวลาราชการที่สถานีนอนมัย เจ้าหน้าที่ที่มีความตั้งใจจริงในการให้บริการนอกเวลาราชการ การให้บริการนอกเวลาราชการจะทำให้ประชาชนเสียเวลามากขึ้น เพราะต้องปฏิบัติตามขั้นตอน นอกเวลาราชการควรไปใช้บริการด้านการรักษาพยาบาล ที่สถานพยาบาลในเมืองจะได้รับความสะดวกกว่า นอกเวลาราชการเจ้าหน้าที่สถานีนอนมัยมักจะพูดจาไม่สุภาพ คิดค่ายาแพงกว่าปกติและการเปิดให้บริการนอกเวลาราชการของสถานีนอนมัยไม่คุ้มกับการลงทุนเพราะผู้ให้บริการมีน้อย ทั้งนี้กลุ่มที่ไม่เห็นด้วยให้เหตุผลว่าสถานีนอนมัยไม่ให้บริการ 24 ชั่วโมงอย่างเต็มที่ ไม่มีความตั้งใจในการให้บริการ ไม่มีความสม่ำเสมอ การไปขอรับบริการนอกเวลาราชการไม่ได้รับความสะดวก และสถานีนอนมัยไม่มีความสามารถเพียงพอในการรักษาพยาบาลผู้ป่วยฉุกเฉิน

ตารางที่ 12 ระดับทัศนคติของประชาชนอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมาต่อการดำเนินงาน
ตามโครงการทศวรรษแห่งการพัฒนาสถานีอนามัย เป็นรายชื่อในกิจกรรมการ
บริการทันตกรรม

ข้อความ	เห็นด้วย ร้อยละ (จำนวน)	ไม่แน่ใจ ร้อยละ (จำนวน)	ไม่เห็นด้วย ร้อยละ (จำนวน)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ทัศนคติ
2. กิจกรรมการบริการทันตกรรม (เรื่องทัน)						
1) การให้บริการทันตกรรมที่สถานี อนามัยจะมีประโยชน์มากต่อประชาชน	97.8 (391)	1.4 (6)	0.8 (3)	2.97	0.21	บวก
2) การให้บริการทันตกรรมที่สถานี อนามัยมีความจำเป็นมากสำหรับประชาชน	79.7 (319)	1.8 (7)	18.5 (74)	2.61	0.78	บวก
*3) การให้บริการทันตกรรมที่สถานี อนามัยไม่มีคุณภาพเท่าโรงพยาบาลชุมชน	32.3 (129)	41.2 (165)	26.5 (106)	1.94	0.77	ปานกลาง
4) การให้บริการทันตกรรมที่สถานี อนามัยจะทำให้ประชาชนประหยัด	96.7 (387)	2.8 (11)	.5 (2)	2.96	0.22	บวก
ค่าใช้จ่ายในการดูแลสุขภาพปากและฟัน						
5) การให้บริการทันตกรรมที่สถานี อนามัยจะทำให้ประชาชนมีสุขภาพปาก และฟันดีขึ้น	97.7 (391)	2.0 (8)	0.3 (1)	2.98	0.17	บวก
*6) การให้บริการทันตกรรมที่สถานี อนามัยไม่มีความจำเป็นเพราะสามารถ ไปรับบริการในเมืองได้	22.5 (90)	7.8 (31)	69.7 (279)	2.47	0.84	บวก

* หมายถึง ข้อความในทางลบ

จากตารางที่ 12 พบว่า ประชาชนอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา มีทัศนคติต่อ
กิจกรรมการบริการทันตกรรม ในทางบวกในหัวข้อ การให้บริการทันตกรรมที่สถานีอนามัยมี
ประโยชน์มากต่อประชาชน มีความจำเป็นมากสำหรับประชาชน ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายในการ
ดูแลสุขภาพปากและฟัน ทำให้ประชาชนมีสุขภาพปากและฟันดีขึ้น และการให้บริการทันตกรรมที่
สถานีอนามัยมีความจำเป็น และมีทัศนคติในระดับปานกลาง ในหัวข้อการให้บริการทันตกรรมที่
สถานีอนามัยไม่มีคุณภาพเท่าโรงพยาบาลชุมชน แสดงให้เห็นว่าประชาชนมีความต้องการให้สถานี
อนามัยให้บริการในด้านทันตกรรมมาก

ตารางที่ 13 ระดับทัศนคติของประชาชนอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมาต่อการดำเนินงาน
ตามโครงการทศวรรษแห่งการพัฒนาสถานีอนามัย เป็นรายชื่อในกิจกรรมการจัด
แพทย์หรือพยาบาลหมุนเวียนไปปฏิบัติงานที่สถานีอนามัย

ข้อความ	เห็นด้วย			ไม่เห็นด้วย		ระดับ
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.	ทัศนคติ
	(จำนวน)	(จำนวน)	(จำนวน)			

3. กิจกรรมการจัดแพทย์หรือพยาบาล

หมุนเวียนไปปฏิบัติงานที่สถานีอนามัย

1) การจัดแพทย์หรือพยาบาลจาก โรงพยาบาลชุมชนไปปฏิบัติงานที่สถานี อนามัยจะมีประโยชน์ต่อประชาชนมาก	98.2 (393)	0.8 (3)	1.0 (4)	2.97	0.22	บวก
2) การจัดแพทย์หรือพยาบาลจาก โรงพยาบาลชุมชนไปปฏิบัติงานที่สถานี อนามัยมีความจำเป็นมากสำหรับประชาชน	76.3 (305)	2.0 (8)	21.8 (87)	2.55	0.83	บวก
3) การจัดแพทย์หรือพยาบาลจาก โรงพยาบาลชุมชนไปปฏิบัติงานที่สถานี อนามัยทำให้ประชาชนได้รับความสะดวก มากขึ้น	97.0 (388)	2.2 (9)	0.8 (3)	2.96	0.23	บวก

ตารางที่ 13 ระดับทัศนคติของประชาชนอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมาต่อการดำเนินงานตามโครงการทศวรรษแห่งการพัฒนาสถานีนอนามัย เป็นรายข้อในกิจกรรมการจัดแพทย์หรือพยาบาลหมุนเวียนไปปฏิบัติงานที่สถานีนอนามัย (ต่อ)

ข้อความ	เห็นด้วย ร้อยละ (จำนวน)	ไม่เห็นด้วย ร้อยละ (จำนวน)	ไม่เห็นด้วย ร้อยละ (จำนวน)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ทัศนคติ
4)การจัดแพทย์หรือพยาบาลจาก โรงพยาบาลชุมชนไปปฏิบัติงานที่สถานี นอามัยทำให้ประชาชนประหยัดค่าใช้จ่าย มากขึ้น	94.2 (377)	4.5 (18)	1.3 (5)	2.93	0.30	บวก
5)แพทย์และพยาบาลที่ไปปฏิบัติงาน ที่สถานีนอามัยมีความตั้งใจจริงในการ ให้บริการประชาชน	62.0 (248)	36.2 (145)	1.8 (7)	2.60	0.53	บวก
*6)แพทย์และพยาบาลที่ไปปฏิบัติงาน ที่สถานีนอามัยให้บริการไม่แตกต่างไป จากเจ้าหน้าที่สถานีนอามัย	20.0 (80)	31.3 (125)	48.7 (195)	2.28	0.78	ปานกลาง

* หมายถึงข้อความในทางลบ

จากตารางที่ 13 พบว่าประชาชนอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา มีทัศนคติต่อกิจกรรมการจัดแพทย์หรือพยาบาลหมุนเวียนไปปฏิบัติงานที่สถานีนอนามัย ในทางบวกในหัวข้อ การจัดแพทย์หรือพยาบาลจากโรงพยาบาลชุมชนไปปฏิบัติงานที่สถานีนอามัยมีความจำเป็นมากสำหรับประชาชน ทำให้ประชาชนได้รับความสะดวกมากขึ้น ทำให้ประชาชนประหยัดค่าใช้จ่ายมากขึ้น แพทย์และพยาบาลที่ไปปฏิบัติงานที่สถานีนอามัยมีความตั้งใจจริงในการให้บริการประชาชน และมีทัศนคติในระดับปานกลาง ในหัวข้อแพทย์และพยาบาลที่ไปปฏิบัติงานที่สถานีนอามัยให้บริการไม่แตกต่างไปจากเจ้าหน้าที่สถานีนอามัย เนื่องจากสถานีนอามัย 2 ใน 3 แห่งยังไม่เคยมีแพทย์หรือพยาบาลไปช่วยปฏิบัติงาน ประชาชนยังไม่แน่ใจว่า แพทย์และพยาบาลที่มาช่วยสถานีนอามัยจะเป็นคนดีมีความ

ตั้งใจในการให้บริการหรือไม่ ประชาชนมีความต้องการให้แพทย์และพยาบาลมาช่วยเจ้าหน้าที่
สถานอนามัยปฏิบัติงานที่สถานอนามัย แต่ขอให้ได้คนที่มีความตั้งใจในการปฏิบัติงาน

ตารางที่ 14 ระดับทัศนคติของประชาชนอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมาต่อการดำเนินงาน
ตามโครงการทศวรรษแห่งการพัฒนาสถานอนามัย เป็นรายข้อในกิจกรรมการเพิ่ม
ขีดความสามารถด้านการรักษาพยาบาล

ข้อความ	เห็นด้วย ร้อยละ (จำนวน)	ไม่แน่ใจ ร้อยละ (จำนวน)	ไม่เห็นด้วย ร้อยละ (จำนวน)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ทัศนคติ
4. กิจกรรมการเพิ่มขีดความสามารถ						
ด้านการรักษาพยาบาล						
1) เจ้าหน้าที่สถานอนามัยมีความ สามารถด้านการรักษาพยาบาลสูง น่าเชื่อถือ	73.2 (293)	13.3 (53)	13.5 (54)	2.60	0.72	บวก
2) ควรมีการเพิ่มขีดความสามารถ ด้านการรักษาพยาบาลแก่เจ้าหน้าที่ สถานอนามัยให้มากขึ้นไปอีก	94.8 (379)	3.5 (14)	(1.7) (7)	2.93	0.32	บวก
3) การเพิ่มขีดความสามารถด้าน การรักษาพยาบาลแก่เจ้าหน้าที่สถานี อนามัยจะมีประโยชน์มากต่อประชาชน	97.7 (391)	1.3 (5)	1.0 (4)	2.97	0.23	บวก
4) การเพิ่มขีดความสามารถด้านการ รักษาพยาบาลแก่เจ้าหน้าที่สถานี อนามัยมีความจำเป็นมากต่อประชาชน	93.0 (372)	4.8 (19)	2.3 (9)	2.91	0.36	บวก
*5) เจ้าหน้าที่สถานอนามัยให้การ รักษาพยาบาลไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ	57.0 (228)	19.3 (77)	23.7 (95)	1.67	0.84	ปานกลาง

ตารางที่ 14 ระดับทัศนคติของประชาชนอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมาต่อการดำเนินงานตามโครงการทศวรรษแห่งการพัฒนาสถานอนามัย เป็นรายข้อในกิจกรรมการเพิ่มขีดความสามารถด้านการรักษาพยาบาล (ต่อ)

ข้อความ	เห็นด้วย ร้อยละ (จำนวน)	ไม่แน่ใจ ร้อยละ (จำนวน)	ไม่เห็นด้วย ร้อยละ (จำนวน)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ทัศนคติ
6)สถานอนามัยควรมีความสามารถ ในการรักษาผู้ป่วยเรื้อรัง (เช่น เบา หวานและความดันโลหิตสูง เป็นต้น) ต่อจากแพทย์ได้	95.0 (380)	3.7 (15)	1.3 (5)	2.94	0.29	บวก
7)สถานอนามัยควรมีความสามารถ ในการรับผู้ป่วยไว้สังเกตอาการได้ (มีเตียงรับผู้ป่วยไว้ค้างคืน)	96.0 (384)	2.3 (9)	1.7 (7)	2.94	0.30	บวก
8)ความสามารถของเจ้าหน้าที่ สถานอนามัยมีความเหมาะสมแล้ว สำหรับสถานอนามัย	70.0 (280)	12.5 (50)	17.5 (70)	2.53	0.78	บวก
*9)ยาและเวชภัณฑ์ของสถานอนามัย มีน้อยไปทั้งจำนวนชนิดและปริมาณ	77.3 (309)	13.0 (52)	9.7 (39)	1.33	0.65	ลบ
*10)ควรเพิ่มจำนวนยาและเวชภัณฑ์ ของสถานอนามัยทั้งชนิดและปริมาณ	85.7 (343)	5.3 (21)	9.0 (36)	1.23	0.60	ลบ
*11)เครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์ ของสถานอนามัยมีจำนวนน้อยไม่ เพียงพอที่จะให้บริการแก่ประชาชน	73.5 (294)	18.5 (74)	8.0 (32)	1.35	0.62	ลบ
*12)ควรเพิ่มจำนวนเครื่องมือและ อุปกรณ์ทางการแพทย์ให้แก่สถาน อนามัยให้มากยิ่งขึ้น	82.5 (330)	10.7 (43)	6.8 (27)	1.24	0.57	ลบ

ตารางที่ 14 ระดับทัศนคติของประชาชนอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมาต่อการดำเนินงานตามโครงการทศวรรษแห่งการพัฒนาสถานอนามัย เป็นรายข้อในกิจกรรมการเพิ่มขีดความสามารถด้านการรักษาพยาบาล (ต่อ)

ข้อความ	เห็นด้วย ร้อยละ (จำนวน)	ไม่แน่ใจ ร้อยละ (จำนวน)	ไม่เห็นด้วย ร้อยละ (จำนวน)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ทัศนคติ
13) เครื่องมือและอุปกรณ์การแพทย์ ของสถานอนามัยมีเหมาะสมเพียงพอแล้ว	10.0 (40)	23.0 (92)	67.0 (268)	1.43	0.67	ลบ
14) การรักษาพยาบาลแผนโบราณ หรือการใช้สมุนไพร เป็นสิ่งที่น่าเชื่อถือ และยอมรับได้	66.2 (265)	17.8 (71)	16.0 (64)	2.50	0.76	บวก
15) การจัดให้มีการรักษาพยาบาล แผนโบราณหรือการใช้สมุนไพรที่สถานี อนามัยจะมีประโยชน์ต่อประชาชนมาก	70.2 (281)	13.3 (53)	16.5 (66)	2.54	0.76	บวก
16) การจัดให้มีการรักษาพยาบาล แผนโบราณหรือการใช้สมุนไพรที่สถานี อนามัย มีความจำเป็นมากสำหรับประชาชน	43.3 (173)	18.5 (74)	38.2 (153)	2.05	0.90	ปานกลาง
*17) การรักษาพยาบาลแผนโบราณ หรือการใช้สมุนไพรเป็นเรื่องเหลวไหล ไม่น่าเชื่อถือ	15.7 (63)	12.3 (49)	72.0 (288)	2.56	0.75	บวก

* หมายถึงข้อความในทางลบ

จากตารางที่ 14 พบว่าประชาชนอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมาที่มีทัศนคติต่อกิจกรรมการเพิ่มขีดความสามารถด้านการรักษาพยาบาลในทางบวก ในหัวข้อ เจ้าหน้าที่สถานอนามัย มีความสามารถด้านการรักษาพยาบาลสูงน่าเชื่อถือ ควรมีการเพิ่มขีดความสามารถด้านการรักษา

พยาบาลแก่เจ้าหน้าที่สถานือนามัยให้มากขึ้นไปอีก การเพิ่มขีดความสามารถด้านการรักษาพยาบาล แก่เจ้าหน้าที่สถานือนามัยจะมีประโยชน์มากต่อประชาชน มีความจำเป็นมากต่อประชาชนสถานือนามัยควรมีความสามารถในการรักษาผู้ป่วยเรื้อรังต่อจากแพทย์ได้ ควรมีความสามารถในการรับผู้ป่วยไว้สังเกตอาการได้ ความสามารถของเจ้าหน้าที่สถานือนามัยมีความเหมาะสมแล้วสำหรับสถานือนามัย การรักษาพยาบาลแผนโบราณหรือการใช้สมุนไพร เป็นสิ่งที่น่าเชื่อถือและยอมรับได้ การจัดให้มีการรักษาพยาบาลแผนโบราณ หรือการใช้สมุนไพรที่สถานือนามัย จะมีประโยชน์ต่อประชาชนมากและการรักษาพยาบาลแผนโบราณหรือการใช้สมุนไพร เป็นเรื่องน่าเชื่อถือ ประชาชนมีระดับทัศนคติปานกลาง ในหัวข้อ เจ้าหน้าที่สถานือนามัยให้การรักษาพยาบาลไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ การรักษาพยาบาลแผนโบราณหรือการใช้สมุนไพรที่สถานือนามัยมีความจำเป็นมากสำหรับประชาชน มีทัศนคติในทางลบ ในหัวข้อ ยาและเวชภัณฑ์ของสถานือนามัยมีเพียงพอทั้งจำนวนชนิดและปริมาณ ไม่ควรเพิ่มจำนวนยาและเวชภัณฑ์ของสถานือนามัยทั้งชนิดและปริมาณ เครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์ของสถานือนามัยมีจำนวนเพียงพอแล้ว ไม่ควรเพิ่มจำนวนเครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์ให้แก่สถานือนามัยให้มากยิ่งขึ้น เครื่องมือและอุปกรณ์การแพทย์ของสถานือนามัยมีเหมาะสมเพียงพอแล้ว จากการศึกษาเชิงคุณภาพพบว่า สถานือนามัยบางแห่งยาและเวชภัณฑ์ขาดบ่อย ยามีไม่ครบ ไม่สามารถรักษาโรคที่พบบ่อย ๆ ในหมู่บ้านได้ครบทุกรโรค เจ้าหน้าที่ต้องซื้อยาส่วนตัวมาให้บริการประชาชน เครื่องมือช่วยชีวิตฉุกเฉินไม่มี เช่น อ็อกซิเจน ฯลฯ บางครั้งเครื่องมือที่จำเป็นก็ขาด ชาวบ้านคนหนึ่งเล่าให้ฟังว่า "แม่ถูกพ่อตีหัวด้วยขวดใบสถานือนามัย หมอบอกว่าไม่มีเข็มเย็บแผลต้องพาแม่ไปเย็บแผลในเมือง" ผู้ใหญ่บ้านคนหนึ่งเล่าให้ฟังว่าการที่ยาและเวชภัณฑ์ขาดบ่อย สาเหตุมาจากการเบิกเวชภัณฑ์จากโรงพยาบาลล่าช้า หมอเล่าให้ฟังว่าต้องเบิกยาเป็นงวด ๆ เดือนละ 1 ครั้ง" ในเรื่องการรักษาแผนโบราณหรือสมุนไพรนั้น ประชาชนมีทัศนคติ ในทางบวกโดยเฉพาะผู้สูงอายุจะเคยใช้สมุนไพร ส่วนคนรุ่นใหม่วัยหนุ่มสาวมักจะไม่เคยใช้สมุนไพร แต่ถ้ามีสมุนไพรที่อนามัยก็จะไปใช้บริการ

ตารางที่ 15 ระดับทัศนคติของประชาชนอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมาต่อการดำเนินงาน
ตามโครงการทศวรรษแห่งการพัฒนาสถานอนามัย เป็นรายชื่อ ในกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค

ข้อความ	เห็นด้วย ร้อยละ (จำนวน)	ไม่แน่ใจ ร้อยละ (จำนวน)	ไม่เห็นด้วย ร้อยละ (จำนวน)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ทัศนคติ
5. กิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพและ						
ป้องกันโรค(เช่นการวางแผน						
ครอบครัว การอนามัยแม่และเด็ก						
และการให้ภูมิคุ้มกันโรคเป็นต้น)						
1)การให้บริการส่งเสริมสุขภาพและ ป้องกันโรคโดยเจ้าหน้าที่สถานอนามัย มีประโยชน์ต่อประชาชนมาก	98.5 (394)	1.2 (5)	0.3 (1)	2.98	0.15	บวก
2)การให้บริการส่งเสริมสุขภาพ และป้องกันโรคโดยเจ้าหน้าที่สถานี อนามัยมีความจำเป็นมากสำหรับประชาชน	98.7 (395)	1.0 (4)	0.3 (1)	2.99	0.14	บวก
3)เจ้าหน้าที่สถานอนามัยมีความ สามารถในการให้บริการด้านส่งเสริม สุขภาพและป้องกันโรคได้ในระดับดี	90.5 (362)	7.5 (30)	2.0 (81)	2.89	0.38	บวก
*4)ไม่จำเป็นต้องพัฒนาความ สามารถของเจ้าหน้าที่สถานอนามัยใน ด้านการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค	75.3 (301)	5.3 (21)	19.4 (78)	1.44	0.80	ลบ
*5)ควรเน้นการให้บริการในด้าน การรักษาพยาบาลมากกว่าการ ส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค	69.8 (279)	12.8 (51)	17.5 (70)	1.48	0.78	ลบ

ตารางที่ 15 ระดับทัศนคติของประชาชนอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมาต่อการดำเนินงานตามโครงการทศวรรษแห่งการพัฒนาสถานีอนามัย เป็นรายชื่อ ในกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค (ต่อ)

ข้อความ	เห็นด้วย ร้อยละ (จำนวน)	ไม่แน่ใจ ร้อยละ (จำนวน)	ไม่เห็นด้วย ร้อยละ (จำนวน)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ทัศนคติ
6)การให้สถานีอนามัยมีบริการใส่ ห่วงอนามัยจะเป็นประโยชน์มาก สำหรับประชาชน	48.2 (193)	15.3 (61)	36.5 (146)	2.12	0.91	ปานกลาง

* หมายถึงข้อความในทางลบ

จากตารางที่ 15 พบว่า ประชาชนอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา มีระดับทัศนคติต่อกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค ในทางบวก ในหัวข้อ การให้บริการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคโดยเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย มีประโยชน์ต่อประชาชนมาก มีความจำเป็นมากสำหรับประชาชน เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยมีความสามารถในการให้บริการด้านส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคได้ในระดับดี มีทัศนคติในระดับปานกลาง ในหัวข้อ การให้สถานีอนามัยมีบริการใส่ห่วงอนามัย มีทัศนคติในด้านลบในหัวข้อ จำเป็นต้องพัฒนาความสามารถของเจ้าหน้าที่สถานีอนามัยด้านการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค และควรเน้นการให้บริการในด้านการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคมมากกว่าการรักษาพยาบาล ส่วนการคุมกำเนิดโดยวิธีใส่ห่วงอนามัยนั้น ประชาชนใช้วิธีนี้น้อยมาก ส่วนใหญ่จะนิยมใช้วิธียาเม็ดและยาฉีดคุมกำเนิด

ตารางที่ 16 ระดับทัศนคติของประชาชนอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมาต่อการดำเนินงาน
ตามโครงการทศวรรษแห่งการพัฒนาสถานีนอนามัยเป็นรายข้อ ในกิจกรรมการเพิ่ม
บุคลากร

ข้อความ	เห็นด้วย ร้อยละ (จำนวน)	ไม่แน่ใจ ร้อยละ (จำนวน)	ไม่เห็นด้วย ร้อยละ (จำนวน)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ทัศนคติ
6. กิจกรรมการเพิ่มบุคลากร						
1) เจ้าหน้าที่สถานีนอนามัยมีจำนวน น้อยไปควรเพิ่มจำนวนให้มากขึ้น	76.0 (304)	4.0 (16)	20.0 (80)	2.56	0.80	บวก
2) ควรมีคนงานเพื่อดูแลความ สะอาดของสถานีนอนามัยและช่วยการ ปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สถานีนอนามัย	83.7 (335)	0.8 (3)	15.5 (62)	2.68	0.73	บวก
3) การเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่สถานี นอนามัย (เจ้าพนักงานสาธารณสุข ผดุงครรภ์นอนามัย) มีความจำเป็นมาก	66.3 (265)	3.3 (13)	30.5 (122)	2.36	0.92	บวก
4) เจ้าหน้าที่สถานีนอนามัยมีงาน มากเกินไป	44.0 (176)	23.7 (95)	32.3 (129)	2.12	0.87	ปานกลาง
5) การเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่สถานี นอนามัยจะทำให้สถานีนอนามัยมีความ เป็นระเบียบเรียบร้อยมากยิ่งขึ้น	91.0 (364)	4.5 (18)	4.5 (18)	2.87	0.46	บวก
6) การเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่สถานี นอนามัยจะทำให้การบริการของสถานี นอนามัยมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น	93.8 (375)	3.2 (13)	3.0 (12)	2.91	0.38	บวก

ตารางที่ 16 ระดับทัศนคติของประชาชนอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมาต่อการดำเนินงาน
ตามโครงการทศวรรษแห่งการพัฒนาสถานีนอนามัยเป็นรายข้อ ในกิจกรรมการเพิ่ม
บุคลากร (ต่อ)

ข้อความ	เห็นด้วย ร้อยละ (จำนวน)	ไม่เห็นด้วย ร้อยละ (จำนวน)	ไม่เห็นด้วย ร้อยละ (จำนวน)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ทัศนคติ
7) การจัดให้ทุกสถานีนอนามัยมี ทันตภิบาลอยู่ปฏิบัติงานจะเป็น ประโยชน์มากสำหรับประชาชน	97.5 (390)	2.2 (9)	0.3 (1)	2.97	0.18	บวก
*8) เจ้าหน้าที่สถานีนอนามัยมีงาน น้อยไม่จำเป็นต้องเพิ่มจำนวนให้มากขึ้น	21.8 (87)	19.0 (76)	59.2 (237)	2.38	0.82	บวก

*หมายถึงข้อความในทางลบ

จากตารางที่ 16 พบว่า ประชาชนอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา มีระดับทัศนคติ ต่อ
กิจกรรมการเพิ่มบุคลากร ในทางบวก ในหัวข้อ ควรเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ให้มากขึ้น ควรมีคนงาน
ทำความสะอาด การเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่จะทำให้สถานีนอนามัยมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย
มากขึ้น ทำให้การบริการของสถานีนอนามัยมีคุณภาพมากขึ้น การมีทันตภิบาลที่สถานีนอนามัยจะมี
ประโยชน์ต่อประชาชนมาก มีทัศนคติในระดับปานกลาง ในหัวข้อ เจ้าหน้าที่สถานีนอนามัยมีงานมาก
เกินไป

ตารางที่ 17 ระดับทัศนคติของประชาชนอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมาต่อการดำเนินงาน
ตามโครงการทศวรรษแห่งการพัฒนาสถานีอนามัย เป็นรายข้อ ในกิจกรรมการ
สาธารณสุขมูลฐานและการดูแลตนเอง

ข้อความ	เห็นด้วย ร้อยละ (จำนวน)	ไม่แน่ใจ ร้อยละ (จำนวน)	ไม่เห็นด้วย ร้อยละ (จำนวน)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ทัศนคติ
7. กิจกรรมการสาธารณสุขมูลฐาน และการดูแลตนเอง						
1)งานสาธารณสุขมูลฐานและการ ดูแลตนเองมีประโยชน์ต่อประชาชนมาก	87.7 (351)	5.0 (20)	7.3 (29)	2.81	0.55	บวก
2)งานสาธารณสุขมูลฐานและการ ดูแลตนเองมีความจำเป็นสำหรับ ประชาชน	79.0 (316)	6.0 (24)	15.0 (60)	2.64	0.73	บวก
3)งานสาธารณสุขมูลฐานและการ ดูแลตนเองเป็นความต้องการของ ประชาชน	81.0 (324)	7.8 (31)	11.3 (45)	2.70	0.66	บวก
*4)งานสาธารณสุขมูลฐานเป็น เรื่องเก่าน่าเบื่อหน่าย	12.0 (48)	14.5 (58)	73.5 (294)	2.62	0.69	บวก
5)อสม.มีบทบาทในการให้ความ ช่วยเหลือประชาชนในยามเจ็บป่วย ได้เป็นอย่างดี	58.4 (234)	17.3 (69)	24.3 (97)	2.34	0.84	บวก
6)อสม.มีความสามารถสูง น่าเชื่อถือ	61.4 (246)	15.3 (61)	23.3 (93)	2.38	0.84	บวก
7)ควรให้ อสม.มีบทบาทเพิ่มขึ้น ในด้านการใช้สมุนไพร	78.5 (314)	9.0 (36)	12.5 (50)	2.66	0.69	บวก

ตารางที่ 17 ระดับทัศนคติของประชาชนอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมาต่อการดำเนินงานตามโครงการทศวรรษแห่งการพัฒนาสถานีนามัย เป็นรายข้อ ในกิจกรรมการสาธารณสุขมูลฐานและการดูแลตนเอง (ต่อ)

ข้อความ	เห็นด้วย ร้อยละ (จำนวน)	ไม่แน่ใจ ร้อยละ (จำนวน)	ไม่เห็นด้วย ร้อยละ (จำนวน)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ทัศนคติ
*8) อสม.มีความรู้ไม่เพียงพอที่จะ ให้การรักษายาบาลเบื้องต้นแก่ ประชาชนได้	59.7 (239)	21.0 (84)	19.3 (77)	1.60	0.79	ลบ
*9) เป็นการยากที่ประชาชนจะ สามารถดูแลตนเองด้านสุขภาพได้ควร พึ่งพาเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจะดีกว่า	75.7 (303)	5.8 (23)	18.5 (74)	1.43	0.79	ลบ
10) เจ้าหน้าที่สาธารณสุขมีความ จริงใจในการดำเนินงานสาธารณสุข มูลฐานมีความต้องการให้ประชาชน พึ่งตนเองได้อย่างแท้จริง	85.2 (341)	11.3 (45)	3.5 (14)	2.81	0.47	บวก

* หมายถึงข้อความในทางลบ

จากตารางที่ 17 พบว่าประชาชนอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา มีระดับทัศนคติต่อกิจกรรมสาธารณสุขมูลฐานและการดูแลตนเอง ในทางบวกในหัวข้องานสาธารณสุขมูลฐานและการดูแลตนเองมีประโยชน์ต่อประชาชนมาก มีความจำเป็นสำหรับประชาชน เป็นความต้องการของประชาชน เป็นเรื่องไม่น่าเบื่อหน่าย อสม.มีบทบาทช่วยเหลือประชาชนยามเจ็บป่วยได้เป็นอย่างดี มีความสามารถสูงน่าเชื่อถือ ควรให้อสม.มีบทบาทเพิ่มมากขึ้นในด้านการใช้สมุนไพร เจ้าหน้าที่สาธารณสุขมีความจริงใจในการดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐาน ประชาชนมีทัศนคติในทางลบในหัวข้ออสม.มีความรู้เพียงพอที่จะให้การรักษายาบาลเบื้องต้น ประชาชนสามารถที่จะ

ดูแลตนเองด้านสุขภาพได้ ควรพึ่งพาตนเองจะดีกว่า ทั้งนี้เนื่องจากอสม.ส่วนใหญ่ไม่มียาหรืออุปกรณ์ที่จะให้บริการประชาชน จะมียาที่กองทุนยาฯหรือศสมช.บางหมู่บ้านเท่านั้น และประชาชนให้ความคิดเห็นไว้ว่าอสม.ไม่ได้เรียนความรู้ทางหมอมาโดยตรง จะให้การรักษาพยาบาลเบื้องต้นแก่ประชาชนได้อย่างไร

ตารางที่ 18 ระดับทัศนคติของประชาชนอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมาต่อการดำเนินงานตามโครงการทศวรรษแห่งการพัฒนาสถานีอนามัย เป็นรายชื่อ ในองค์ประกอบด้านความรู้

ข้อความ	ทราบ	ไม่ทราบ			ระดับ
	ร้อยละ	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.	ทัศนคติ
	(จำนวน)	(จำนวน)			
1)ท่านทราบหรือไม่ว่าสถานีอนามัยใกล้บ้านท่านเปิดให้บริการในด้านการรักษาพยาบาลตลอด 24 ชั่วโมง	40.3 (161)	59.7 (239)	1.81	0.98	ปานกลาง
2)นอกเวลาราชการแม่เจ็บป่วยเล็กน้อยก็สามารถไปรับบริการที่สถานีอนามัยได้	58.5 (234)	41.5 (166)	2.17	0.99	ปานกลาง
3)ท่านทราบหรือไม่ว่าสถานีอนามัยในอำเภอปักธงชัยได้มีการให้บริการด้านทันตกรรมเป็นบางแห่ง	24.5 (98)	75.5 (302)	1.49	0.86	ลบ
4)ท่านทราบหรือไม่ว่าสถานีอนามัยในอำเภอปักธงชัยได้จัดแพทย์หรือพยาบาลจากโรงพยาบาลชุมชนหมุนเวียนปฏิบัติงานที่สถานีอนามัยเป็นบางแห่ง	11.3 (45)	88.7 (355)	1.23	0.63	ลบ

ตารางที่ 18 ระดับทัศนคติของประชาชนอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมาต่อการดำเนินงานตามโครงการทศวรรษแห่งการพัฒนาสถานอนามัย เป็นรายข้อ ในองค์ประกอบด้านความรู้ (ต่อ)

ข้อความ	ทราบ	ไม่ทราบ			ระดับ
	ร้อยละ (จำนวน)	ร้อยละ (จำนวน)	$\bar{X}$	S.D.	ทัศนคติ
5) ท่านทราบหรือไม่ว่าสถานอนามัย มีให้บริการในด้านการส่งเสริม สุขภาพและป้องกันโรค	94.0 (376)	6.0 (24)	2.88	0.48	บวก
6) ท่านเคยได้รับทราบถึงเรื่องงาน สาธารณสุขมูลฐานและการดูแล ตนเองหรือไม่	73.5 (294)	26.5 (106)	2.47	0.88	บวก

จากตารางที่ 18 พบว่า ประชาชนอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา มีระดับทัศนคติ ในองค์ประกอบด้านความรู้ ในทางบวก ในหัวข้อ การทราบว่าสถานอนามัยมีให้บริการในด้านการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค การเคยได้รับทราบถึงเรื่องงานสาธารณสุขมูลฐานและการดูแลตนเอง มีทัศนคติในระดับปานกลาง ในหัวข้อ การทราบว่าสถานอนามัยให้บริการด้านการรักษาพยาบาลตลอด 24 ชั่วโมง นอกเวลาราชการ แม้เจ็บป่วยเล็กน้อยก็สามารถไปรับบริการที่สถานอนามัยได้ มีทัศนคติในทางลบ ในหัวข้อ การทราบว่าสถานอนามัยบางแห่งให้บริการด้านทันตกรรม และการทราบว่าสถานอนามัยบางแห่งได้จัดแพทย์หรือพยาบาลจากโรงพยาบาลชุมชน หมุนเวียนปฏิบัติงาน ทั้งนี้สาเหตุเนื่องมาจากการประชาสัมพันธ์ยังไม่ดีพอ และมีสถานอนามัย 2 ใน 3 แห่งของกลุ่มตัวอย่างเท่านั้นที่มีบริการทันตกรรม และมีสถานอนามัยเพียง 1 แห่งเท่านั้น ที่เคยมีพยาบาลไปช่วยปฏิบัติงาน

ตารางที่ 19 ระดับทัศนคติของประชาชนอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมาต่อการดำเนินงานตามโครงการทศวรรษแห่งการพัฒนาสถานอนามัย เป็นรายข้อในองค์ประกอบด้านการปฏิบัติ

ข้อความ	เคยบ่อยๆ ร้อยละ (จำนวน)	เคยบ้าง ร้อยละ (จำนวน)	ไม่เคย ร้อยละ (จำนวน)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ทัศนคติ
หลังเดือนมกราคม 2535						
1) ท่านเคยไปรับบริการด้านการ รักษาพยาบาลนอกเวลาราชการที่ สถานอนามัยหรือไม่	4.0 (16)	32.0 (128)	64.0 (256)	1.40	0.57	ลบ
2) ท่านเคยไปรับบริการทันตกรรม ที่สถานอนามัยหรือไม่	0.5 (2)	3.8 (15)	95.7 (383)	1.05	0.24	ลบ
3) ท่านเคยไปรับบริการรักษา พยาบาลจากแพทย์หรือพยาบาลที่ สถานอนามัยหรือไม่	2.0 (8)	11.3 (45)	86.7 (347)	1.15	0.41	ลบ
4) ท่านเคยไปรับบริการด้าน การส่งเสริมสุขภาพและป้องกัน โรคที่สถานอนามัยหรือไม่	16.0 (64)	32.3 (129)	51.7 (207)	1.64	0.74	ลบ
5) ท่านเคยไปรับบริการด้าน การรักษาพยาบาลแผนโบราณ หรือการใช้สมุนไพรตามสถานที่ ต่างๆหรือไม่	6.8 (27)	35.5 (142)	57.7 (231)	1.49	0.62	ลบ
6) ท่านเคยได้รับความช่วยเหลือ ในด้านการรักษาพยาบาลจาก อสม. หรือไม่	15.5 (62)	31.8 (127)	52.7 (211)	1.63	0.74	ลบ

จากตารางที่ 19 พบว่าประชาชนอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา มีระดับทัศนคติในองค์ประกอบด้านการปฏิบัติ ในทางลบ ในหัวข้อ การเคยไปรับบริการด้านการรักษาพยาบาลนอกเวลา การเคยไปรับบริการทันตกรรมที่สถานอนามัย การเคยไปรับบริการรักษาพยาบาลจากแพทย์หรือพยาบาลที่สถานอนามัย การเคยไปรับบริการด้านการส่งเสริมสุขภาพที่สถานอนามัย การเคยไปรับบริการด้านการรักษาพยาบาลแผนโบราณหรือการใช้สมุนไพรตามที่ต่างๆ และการเคยได้รับความช่วยเหลือในการรักษาพยาบาลจาก อสม. แสดงว่าการให้บริการและการประชาสัมพันธ์ยังไม่ดีพอ อีกทั้งการให้บริการในกิจกรรมต่างๆยังมีไม่ครบทุกสถานอนามัย และบางกิจกรรมในปัจจุบันไม่ได้ดำเนินการ เช่นการจัดแพทย์หรือพยาบาลหมุนเวียนไปปฏิบัติงานที่สถานอนามัย เป็นต้น

ตารางที่ 20 ระดับทัศนคติของประชาชนอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมาต่อการดำเนินงานตามโครงการทศวรรษแห่งการพัฒนาสถานอนามัย จำแนกในแต่ละกิจกรรมในองค์ประกอบด้านความรู้สึกลึก

กิจกรรมด้านความรู้สึกลึก	$\bar{X}$	S.D.	ระดับทัศนคติ
1. การจัดบริการ 24 ชั่วโมง	2.19	0.55	ปานกลาง
2. การบริการทันตกรรม	2.66	0.30	บวก
3. การจัดแพทย์หรือพยาบาลหมุนเวียนไปปฏิบัติงานที่สถานอนามัย	2.72	0.26	บวก
4. การเพิ่มขีดความสามารถด้านการรักษาพยาบาล	2.19	0.24	ปานกลาง
5. การส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค	2.32	0.29	ปานกลาง
6. การเพิ่มบุคลากร	2.61	0.38	บวก
7. การสาธารณสุขมูลฐานและการดูแลตนเอง	2.40	0.38	บวก
รวมทุกกิจกรรมด้านความรู้สึกลึก	2.38	0.20	บวก

จากตารางที่ 20 พบว่า ประชาชนอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา มีระดับทัศนคติรวมในองค์ประกอบด้านความรู้สึก ในทางบวก โดยมีทัศนคติ ในทางบวก ในกิจกรรมการบริการ

• ทันตกรรม การจัดแพทย์หรือพยาบาลหมุนเวียนไปปฏิบัติงานที่สถานอนามัย การเพิ่มบุคลากร การ

• สาธารณสุขมูลฐานและการดูแลตนเอง มีทัศนคติ ในระดับปานกลาง ในกิจกรรมการจัดบริการ 24

ชั่วโมง การเพิ่มขีดความสามารถด้านการรักษาพยาบาลและการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค

4.2.2 องค์ประกอบด้านความรู้ ได้วิเคราะห์ทัศนคติของประชาชนในตารางที่ 21

ตารางที่ 21 ระดับทัศนคติของประชาชนอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมาต่อการดำเนินงานตามโครงการทศวรรษแห่งการพัฒนาสถานอนามัย ในองค์ประกอบ ด้าน

• ความรู้

กิจกรรมด้านความรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับทัศนคติ
การทราบ			
1.สอ.ให้บริการ 24 ชั่วโมง	1.81	0.98	ปานกลาง
2.สอ.ให้บริการผู้เจ็บป่วยเล็กน้อยนอกเวลา	2.17	0.99	ปานกลาง
ราชการ			
3.สอ.ได้มีการให้บริการด้านทันตกรรม	1.44	0.86	ลบ
4.มีแพทย์หรือพยาบาลไปปฏิบัติงานที่ สอ.	1.23	0.63	ลบ
5.สอ.มีให้บริการด้านส่งเสริมสุขภาพฯ	2.88	0.48	บวก
6.มีเรื่องงานสาธารณสุขมูลฐานฯ	2.47	0.88	บวก
รวมทุกกิจกรรมด้านความรู้	2.01	0.46	ปานกลาง

หมายเหตุ สอ.หมายถึง สถานอนามัย

จากตารางที่ 21 พบว่าประชาชนอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา มีทัศนคติในด้านความรู้ในระดับปานกลาง โดยมีทัศนคติในทางบวกในหัวข้อการทราบว่าสถานอนามัยมีให้บริการ

ด้านการส่งเสริมสุขภาพและการทราบเรื่องงานสาธารณสุขมูลฐานฯ มีทัศนคติในระดับปานกลาง
 ในหัวข้อการทราบว่าสถานอนามัยให้บริการ 24 ชั่วโมง และการทราบว่าสถานอนามัยให้บริการ
 ผู้เจ็บป่วยเล็กน้อยนอกเวลาราชการ มีทัศนคติในทางลบในหัวข้อการทราบว่าสถานอนามัยให้
 บริการด้านทันตกรรม และการทราบว่ามีแพทย์พยาบาลไปปฏิบัติงานที่สถานอนามัย

4.2.3 องค์ประกอบด้านการปฏิบัติ ได้วิเคราะห์ทัศนคติของประชาชนในตารางที่ 22

ตารางที่ 22 ระดับทัศนคติของประชาชนอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมาต่อการดำเนินงานตามโครงการทศวรรษแห่งการพัฒนาสถานอนามัย ในองค์ประกอบด้านการปฏิบัติ

กิจกรรมด้านการปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับทัศนคติ
การเคยไปรับบริการ			
1.ด้านการรักษาพยาบาลนอกเวลาราชการที่ สอ.	1.40	0.57	ลบ
2.ด้านทันตกรรมที่ สอ.	1.05	0.24	ลบ
3.จากแพทย์หรือพยาบาลที่ สอ.	1.15	0.41	ลบ
4.ด้านส่งเสริมสุขภาพที่ สอ.	1.64	0.74	ลบ
5.แผนโบราณตามสถานที่ต่างๆ	1.49	0.62	ลบ
6.หรือได้รับความช่วยเหลือด้านการรักษาจากอสม.	1.63	0.74	ลบ
รวมทุกกิจกรรมด้านการปฏิบัติ	1.39	0.26	ลบ

หมายเหตุ สอ.หมายถึง สถานอนามัย

จากตารางที่ 22 พบว่าประชาชนอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา มีทัศนคติในการปฏิบัติในทางลบ และมีทัศนคติในทางลบในทุกหัวข้อขององค์ประกอบด้านการปฏิบัติ

ตารางที่ 23 แสดงระดับทัศนคติของประชาชนอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา ต่อการดำเนินงานตามโครงการทศวรรษแห่งการพัฒนาสถานีอนามัย จำแนกในแต่ละองค์ประกอบของทัศนคติและรวมทุกองค์ประกอบของทัศนคติ

องค์ประกอบของทัศนคติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับทัศนคติ
ด้านความรู้สึก	2.38	0.20	บวก
ด้านความรู้	2.01	0.46	ปานกลาง
ด้านการปฏิบัติ	1.39	0.26	ลบ
รวมทุกองค์ประกอบ	2.01	0.16	ปานกลาง

จากตารางที่ 23 พบว่า ประชาชนอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา มีทัศนคติในภาพรวมทุกองค์ประกอบในระดับปานกลาง โดยมีทัศนคติ ในทางบวก ในองค์ประกอบด้านความรู้สึก มีทัศนคติในระดับปานกลางในองค์ประกอบด้านความรู้ และมีทัศนคติในทางลบ ในองค์ประกอบด้านการปฏิบัติ

4.2.4 ปัจจัยต่างๆ ที่มีความแตกต่างกันในทัศนคติของประชาชนต่อการดำเนินงานตาม โครงการ ทศวรรษแห่งการพัฒนาสถานีนอนามัย ในอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา

4.2.4.1 ปัจจัยด้านประชากร หมายถึง อายุ เพศ และระดับการศึกษา

1) อายุ จากการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างรวม 400 คน พบว่าเป็นผู้ที่มีอายุ อยู่ระหว่าง 15-24 ปี จำนวน 84 คน อายุ 25-49 ปี จำนวน 200 คน และอายุ 50-94 ปี จำนวน 116 คน ในปัจจัยด้านอายุได้ตั้งสมมติฐานไว้ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันจะมีทัศนคติต่อกิจกรรมการพัฒนาสถานีนอนามัย ในโครงการทศวรรษแห่งการพัฒนาสถานีนอนามัยแตกต่างกัน

จากการทดสอบด้วยสถิติ One-Way Analysis of Variance พบว่า ไม่มีความแตกต่าง กัน ในทัศนคติของประชาชนระหว่างกลุ่มอายุต่างๆ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงรายละเอียดไว้ใน ตารางที่ 24

ตารางที่ 24 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทัศนคติระหว่างกลุ่มอายุต่างกันต่อการดำเนินงานตามโครงการทศวรรษแห่งการพัฒนาอนามัย อาเภอบักรงชัย จังหวัดนครราชสีมา วิเคราะห์ด้วยสถิติ One-Way Analysis of Variance ในแต่ละองค์ประกอบ และรวมทุกองค์ประกอบ

องค์ประกอบ	กลุ่มอายุ		กลุ่มอายุ		กลุ่มอายุ		รวม			
	15-24ปี		25-49ปี		50-94ปี				F	F
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	Ratio	Prob.
	(n = 84)		(n = 200)		(n = 116)		(n = 400)			
ด้านความรู้สึก	2.37	0.18	2.35	0.21	2.42	0.18	2.38	0.19	4.40	0.013*
ด้านความรู้	2.04	0.40	2.04	0.45	1.93	0.49	2.01	0.45	2.46	0.087
ด้านการปฏิบัติ	1.43	0.28	1.43	0.27	1.30	0.23	1.39	0.26	9.90	0.0001*
รวมทุกองค์ประกอบ	2.01	0.14	2.00	0.16	2.03	0.15	2.01	0.16	1.57	0.209

* $P < 0.05$

จากตารางที่ 24 เมื่อรวมทัศนคติทุกองค์ประกอบ พบว่า ค่าเฉลี่ยของทัศนคติรวมทุกองค์ประกอบของกลุ่มอายุต่างๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังนั้นการทดสอบสมมติฐานจึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ของการวิจัย เมื่อพิจารณาในแต่ละองค์ประกอบ พบว่า ค่าเฉลี่ยของทัศนคติในองค์ประกอบด้านความรู้สึก ของกลุ่มอายุต่างๆแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยกลุ่มอายุ 50-94 ปี มีทัศนคติดีที่สุด รองลงมาคือกลุ่มอายุ 15-24 ปี และกลุ่มอายุ 25-49 ปี ตามลำดับ ค่าเฉลี่ยของทัศนคติในองค์ประกอบด้านความรู้ของกลุ่มอายุต่างๆไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่าเฉลี่ยของทัศนคติในองค์ประกอบด้านการปฏิบัติของกลุ่มอายุต่างๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยกลุ่มอายุ 25-49 ปี มีทัศนคติดีที่สุด ใกล้เคียงกับกลุ่มอายุ 15-24 ปี รองลงมาคือกลุ่มอายุ 50-94 ปี ตามลำดับ ผลการศึกษาครั้งนี้ขัดแย้งกับการศึกษาของ ราชินีพร ภูกร (2532), ดวงสมร บุญพุด (2526) และทฤษฎีการยอมรับสิ่งใหม่ (สมศักดิ์ ศรีสันติสุข, 2528:99) ที่พบว่า ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันจะมีทัศนคติแตกต่างกัน

2) เพศ จากการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง รวม 400 คน พบว่า เป็นเพศชาย 175 คน หญิง 225 คน ในปัจจัยด้านเพศได้ตั้งสมมติฐานไว้ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 2 ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกันจะมีทัศนคติต่อกิจกรรมการพัฒนาศาสนาในนามัย ในโครงการทศวรรษแห่งการพัฒนาศาสนาในนามัย แตกต่างกัน

จากการทดสอบด้วยสถิติ t-test พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน ในทัศนคติของประชาชน ระหว่างกลุ่มเพศชายและหญิง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงรายละเอียดไว้ในตารางที่ 25

ตารางที่ 25 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทัศนคติระหว่างกลุ่มเพศชายและกลุ่มเพศหญิง ต่อการดำเนินงานตามโครงการทศวรรษแห่งการพัฒนาศาสนาในนามัยอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมาทดสอบด้วยสถิติ t-test ในแต่ละองค์ประกอบของทัศนคติและรวมทุกองค์ประกอบ

องค์ประกอบ	กลุ่มเพศชาย		กลุ่มเพศหญิง		t	2-Tail
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	Value	Prob.
	(n = 175)		(n = 225)			
ด้านความรู้ลึก	2.38	0.18	2.37	0.20	0.27	0.791
ด้านความรู้	2.00	0.44	2.01	0.47	-0.33	0.740
ด้านการปฏิบัติ	1.37	0.29	1.41	0.24	-1.68	0.095
รวมทุกองค์ประกอบ	2.01	0.15	2.01	0.17	-0.02	0.984

จากตารางที่ 25 เมื่อทดสอบด้วยสถิติ t-test พบว่า ค่าเฉลี่ยของทัศนคติรวมทุกองค์ประกอบ ค่าเฉลี่ยทัศนคติรวม ในองค์ประกอบด้านความรู้ลึก ด้านความรู้ และด้านการปฏิบัติของกลุ่มเพศชายและหญิง ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการทดสอบจึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ของการวิจัย ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ รัชนิพร ภูกร (2523) และ อรพรรณ หันจางสิทธิ์ (2522) ที่พบว่า ประชาชนที่มีเพศ

แตกต่างกัน จะมีทัศนคติไม่แตกต่างกัน

3) **ระดับการศึกษา** จากการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างรวม 400 คน ผู้วิจัยได้จัดกลุ่มระดับการศึกษาของประชาชน ไว้เป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มไม่ได้เรียนหนังสือ 26 คน กลุ่มประถมศึกษา 324 คน และกลุ่มมัธยมศึกษาขึ้นไป 50 คน ในปัจจัยด้านระดับการศึกษา ได้ตั้งสมมติฐานไว้ดังนี้คือ

สมมติฐานข้อที่ 3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน จะมีทัศนคติต่อกิจกรรมการพัฒนาสถานีอนามัยในโครงการทศวรรษแห่งการพัฒนาสถานีอนามัยแตกต่างกัน

จากการทดสอบด้วยสถิติ One-Way Analysis Variance พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันในทัศนคติของประชาชนโดยรวม ระหว่างกลุ่มระดับการศึกษาต่างๆ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แสดงรายละเอียดไว้ในตารางที่ 26

ตารางที่ 26 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทัศนคติระหว่างกลุ่มระดับการศึกษาต่างกันต่อการดำเนินงานตามโครงการ
ทศวรรษแห่งการพัฒนาสถานีอนามัย อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา วิเคราะห์ด้วยสถิติ One-Way Analysis
of Variance ในแต่ละองค์ประกอบ และรวมทุกองค์ประกอบ

องค์ประกอบ ของทัศนคติ	กลุ่ม ไม่ได้เรียนหนังสือ		กลุ่ม ประถมศึกษา		กลุ่ม มัธยมศึกษาขึ้นไป		รวม		F Ratio	F Prob.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
	(n = 26)		(n = 324)		(n = 50)		(n = 400)			
ด้านความรู้สึก	2.38	0.22	2.37	0.20	2.40	0.16	2.38	0.20	0.38	0.684
ด้านความรู้	1.78	0.43	2.00	0.45	2.17	0.43	2.01	0.45	6.77	0.001*
ด้านการปฏิบัติ	1.34	0.22	1.38	0.25	1.49	0.33	1.39	0.26	4.19	0.016*
รวมทุกองค์ประกอบ	2.00	0.18	2.01	0.16	2.04	0.14	2.01	0.16	1.36	0.259

* $P < 0.05$

จากตารางที่ 26 พบว่า ค่าเฉลี่ยของทัศนคติของประชาชนรวมทุกองค์ประกอบของกลุ่มระดับการศึกษาต่างๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ดังนั้นการทดสอบสมมติฐานจึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 ของการวิจัย เมื่อพิจารณาในแต่ละองค์ประกอบพบว่า ค่าเฉลี่ยของทัศนคติในองค์ประกอบด้านความรู้สึกรู้สึกของกลุ่มระดับการศึกษาต่างๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่าเฉลี่ยของทัศนคติในองค์ประกอบด้านความรู้ของกลุ่มระดับการศึกษาต่างๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยกลุ่มมัธยมศึกษาขึ้นไปมีทัศนคติดีที่สุด รองลงมาคือกลุ่มประถมศึกษาและกลุ่มไม่ได้เรียนหนังสือตามลำดับ ค่าเฉลี่ยของทัศนคติในองค์ประกอบด้านการปฏิบัติแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยกลุ่มมัธยมศึกษาขึ้นไปมีทัศนคติดีที่สุด รองลงมาคือกลุ่มประถมศึกษาและกลุ่มไม่ได้เรียนหนังสือตามลำดับ ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ราชันิพร ภูกร (2523) และ ดวงสมร บุญพวง (2526) ที่พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันจะมีทัศนคติไม่แตกต่างกัน

4.2.4.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ หมายถึงรายได้ และอาชีพ

1) รายได้ จากการรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่างรวม 400 คน พบว่าเป็นผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า 1,000 บาท 43 ราย รายได้ 1,000–4,999 บาท 284 ราย รายได้ 5,000 บาทขึ้นไป 73 ราย ในปัจจัยด้านรายได้ ได้ตั้งสมมติฐานไว้ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 4 ประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกัน จะมีทัศนคติต่อกิจกรรมการพัฒนาศาสนาอันามัยในโครงการทศวรรษแห่งการพัฒนาศาสนาอันามัยแตกต่างกัน

จากการทดสอบด้วยสถิติ One-Way Analysis of Variance พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันในทัศนคติของประชาชน ระหว่างกลุ่มรายได้ต่างๆ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงรายละเอียดไว้ในตารางที่ 27

ตารางที่ 27 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทัศนคติระหว่างกลุ่มรายได้ต่างกันต่อการดำเนินงานตามโครงการทศวรรษ
 แห่งการพัฒนาชนบท อำเภอปรางค์ จังหวัดนครราชสีมา วิเคราะห์ด้วยสถิติ One-Way Analysis of
 Variance ในแต่ละองค์ประกอบ และรวมทุกองค์ประกอบ

องค์ประกอบ ของทัศนคติ	กลุ่มรายได้ ต่ำกว่า 1,000 บาท		กลุ่มรายได้ 1,000-4,999 บาท		กลุ่มรายได้ 5,000 บาทขึ้นไป		รวม		F	F
	ค่าเฉลี่ย		ค่าเฉลี่ย		ค่าเฉลี่ย		ค่าเฉลี่ย		Ratio	Prob.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
	(n = 43)		(n = 284)		(n = 73)		(n = 400)			
ด้านความรู้สึก	2.44	0.17	2.38	0.18	2.34	0.24	2.38	0.19	3.46	0.033*
ด้านความรู้	1.97	0.47	2.00	0.44	2.07	0.50	2.01	0.45	1.02	0.363
ด้านการปฏิบัติ	1.38	0.25	1.39	0.27	1.42	0.27	1.39	0.26	0.32	0.727
รวมทุกองค์ประกอบ	2.05	0.15	2.01	0.15	1.99	0.20	2.01	0.16	2.20	0.112

* $P < 0.05$

จากตารางที่ 27 พบว่า ค่าเฉลี่ยของทัศนคติ รวมทุกองค์ประกอบของกลุ่มรายได้ต่างๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นการทดสอบจึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 4 ของการวิจัย เมื่อพิจารณาในแต่ละองค์ประกอบ พบว่าค่าเฉลี่ยของทัศนคติในองค์ประกอบด้านความรู้สึกของกลุ่มรายได้ต่างๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยกลุ่มรายได้ต่ำกว่า 1,000 บาท มีทัศนคติที่สุทธองลงมาคือกลุ่มรายได้ 1,000-4,999 บาท และ 5,000 บาทขึ้นไปตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยทัศนคติในองค์ประกอบด้านความรู้ ด้านการปฏิบัติไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการศึกษาครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ดวงสมร บุญผดุง (2526) แต่ขัดแย้งกับผลการศึกษาของ รัชนิพร ภูกร (2523) และอรพรรณ หันจางสิทธิ์ (2522)

2) อาชีพ จากการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างรวม 400 คน พบว่าเป็นผู้ที่มีอาชีพเกษตรกรรม 305 คน อาชีพรับจ้าง 63 คน และกลุ่มอาชีพอื่นๆ (รับราชการ, นักเรียน และค้าขาย) 32 คน ในปัจจัยด้านอาชีพ ได้ตั้งสมมติฐานไว้ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 5 ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน จะมีทัศนคติต่อกิจกรรมการพัฒนาสถานีอนามัยในโครงการทศวรรษแห่งการพัฒนาสถานีอนามัยแตกต่างกัน

จากการทดสอบด้วยสถิติ One-Way Analysis of Variance พบว่า มีความแตกต่างกันในทัศนคติของประชาชนระหว่างกลุ่มอาชีพต่างๆ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แสดงรายละเอียดไว้ในตารางที่ 28

ตารางที่ 28 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทัศนคติระหว่างกลุ่มอาชีพต่างกันต่อการดำเนินงานตามโครงการทศวรรษแห่ง
การพัฒนาชนวนามัย อำเภอปรางค์ จังหวัดนครราชสีมา วิเคราะห์ด้วยสถิติ One-Way Analysis of
Variance ในแต่ละองค์ประกอบและรวมทุกองค์ประกอบ

องค์ประกอบ	กลุ่มอาชีพ เกษตรกร		กลุ่มอาชีพ รับจ้าง		กลุ่มอาชีพ อื่นๆ		รวม		F	F
	เลขศรกรรม		รับจ้าง		อื่นๆ				Ratio	Prob.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
	(n = 305)		(n = 63)		(n = 32)		(n = 400)			
ด้านความรู้ลึก	2.40	0.18	2.30	0.21	2.31	0.24	2.38	0.19	7.93	0.000*
ด้านความรู้	2.00	0.45	2.00	0.48	2.10	0.46	2.01	0.45	0.80	0.450
ด้านการปฏิบัติ	1.40	0.26	1.36	0.26	1.42	0.33	1.39	0.27	0.67	0.511
รวมทุกองค์ประกอบ	2.03	0.15	1.95	1.97	1.97	0.19	2.01	0.16	6.43	0.002*

หมายเหตุ กลุ่มอาชีพอื่นๆ หมายถึง รับราชการ นักเรียนและค้าขาย

* $P < 0.05$

จากตารางที่ 28 พบว่าค่าเฉลี่ยทัศนคติของประชาชนรวมทุกองค์ประกอบของกลุ่มอาชีพต่างๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยกลุ่มอาชีพเกษตรกรรม มีทัศนคติที่สูงสุด รองลงมาคือ กลุ่มอาชีพอื่นๆ (รับราชการ, นักเรียนและค้าขาย) และกลุ่มอาชีพรับจ้าง ตามลำดับ ดังนั้นการทดสอบจึงเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 5 ของการวิจัย เมื่อพิจารณาในแต่ละองค์ประกอบ พบว่า ทัศนคติในองค์ประกอบด้านความรู้สึกรักของกลุ่มอาชีพต่างๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยกลุ่มอาชีพเกษตรกรรมมีทัศนคติที่สูงสุด รองลงมาคือกลุ่มอาชีพอื่นๆ (รับราชการ, นักเรียนและค้าขาย) และอาชีพรับจ้างตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยของทัศนคติในองค์ประกอบด้านความรู้และการปฏิบัติของกลุ่มอาชีพต่างๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ราชันพร ภูกร (2523) และ อรพรรณ หันจางสิทธิ์ (2522)

4.2.4.3 ปัจจัยด้านสังคม คือการมีประสบการณ์กับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล ในที่นี้ หมายถึง การเคยมารับบริการกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล การรู้จักเป็นการส่วนตัวกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล และการอาศัยอยู่ในเขตรับผิดชอบของสถานีอนามัยที่มีการพัฒนา ในระดับต่างๆ

1) การเคยมารับบริการกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล จากการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างรวม 400 คน พบว่า มีกลุ่มผู้เคยมารับบริการ 335 คน และผู้ไม่เคยมารับบริการ 65 คน ในปัจจัยการเคยมารับบริการกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล ได้ตั้งสมมติฐานไว้ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 6 ประชาชนที่เคยและไม่เคยมารับบริการกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล จะมีทัศนคติต่อกิจกรรมการพัฒนาสถานีอนามัยในโครงการทศวรรษแห่งการพัฒนาสถานีอนามัยแตกต่างกัน

จากการทดสอบด้วยสถิติ t-test พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันในทัศนคติของประชาชนระหว่างกลุ่มเคยและไม่เคยมารับบริการกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงไว้ในตารางที่ 29

ตารางที่ 29 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทัศนคติระหว่างกลุ่มที่เคยและไม่เคยมารับบริการกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล ตั้งแต่มกราคม 2535 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน ต่อการดำเนินงานตามโครงการทศวรรษแห่งการพัฒนาสถานอนามัยอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา ทดสอบด้วยสถิติ t-test ในแต่ละองค์ประกอบและรวมทุกองค์ประกอบ

องค์ประกอบ	กลุ่มเคย		กลุ่มไม่เคย		t	2-Tail
	มารับบริการ		มารับบริการ		Value	Prob.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
	(n = 335)		(n = 65)			
ด้านความรู้ลึก	2.37	0.20	2.39	0.17	-0.84	0.399
ด้านความรู้	2.02	0.46	1.94	0.45	1.32	0.187
ด้านการปฏิบัติ	1.43	0.26	1.23	0.23	5.70	0.000*
รวมทุกองค์ประกอบ	2.01	0.16	2.01	0.14	0.12	0.906

* $P < 0.05$

จากตารางที่ 29 เมื่อทดสอบด้วยสถิติ t-test พบว่า ค่าเฉลี่ยของทัศนคติของประชาชนรวมทุกองค์ประกอบ องค์ประกอบด้านความรู้ลึก และองค์ประกอบด้านความรู้ ของกลุ่มเคยและไม่เคยมารับบริการกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการทดสอบจึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 6 ของการวิจัยมีเพียงค่าเฉลี่ยของทัศนคติ ในองค์ประกอบด้านการปฏิบัติของกลุ่มเคยและไม่เคยมารับบริการกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบลเท่านั้น ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยกลุ่มเคยมารับบริการมีทัศนคติดีกว่า กลุ่มไม่เคยมารับบริการกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล ผลการศึกษาครั้งนี้ขัดแย้งกับผลการศึกษาของ รัชนิพร ภูกร (2523) ที่พบว่าประชาชนที่มีการรู้จักคุ้นเคยกับอสม.ที่แตกต่างกันจะมีทัศนคติที่ต่างกัน

2) การเคยรู้จักเป็นการส่วนตัวกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล จากการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างรวม 400 คน พบว่า มีกลุ่มที่เคยรู้จักเป็นการส่วนตัวกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล 103 คน และกลุ่มไม่เคยรู้จัก 297 คน ในปัจจัยการเคยรู้จักเป็นการส่วนตัวกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล ได้ตั้งสมมติฐานไว้ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 7 ประชาชนที่รู้จักและไม่รู้จักเป็นการส่วนตัวกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล จะมีทัศนคติต่อกิจกรรมการพัฒนาสถานีนานามัย ในโครงการทศวรรษแห่งการพัฒนาสถานีนานามัยแตกต่างกัน

จากการทดสอบด้วยสถิติ t-test พบว่ามีความแตกต่างกันในทัศนคติของประชาชนระหว่างกลุ่มที่รู้จักและไม่รู้จักเป็นการส่วนตัวกับ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล ผลการวิเคราะห์แสดงไว้ในตารางที่ 30

ตารางที่ 30 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทัศนคติระหว่างกลุ่มที่เคยและไม่เคยรู้จักเป็นการส่วนตัวกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล ต่อการดำเนินงานตามโครงการทศวรรษแห่งการพัฒนาสถานีนานามัย อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา ทดสอบด้วยสถิติ t-test ในแต่ละองค์ประกอบและรวมทุกองค์ประกอบ

องค์ประกอบ	กลุ่มเคย		กลุ่มไม่เคย		t	2-Tail
	รู้จักกับ จนท.		รู้จักกับ จนท.		Value	Prob.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
	(n = 103)		(n = 297)			
ด้านความรู้ลึก	2.41	0.20	2.36	0.19	1.95	0.051
ด้านความรู้	2.18	0.49	1.95	0.43	4.73	0.000*
ด้านการปฏิบัติ	1.48	0.28	1.36	0.25	3.87	0.000*
รวมทุกองค์ประกอบ	2.05	0.16	1.99	0.16	3.15	0.002*

จากตารางที่ 30 เมื่อทดสอบสถิติ t-test พบว่า ค่าเฉลี่ยของทัศนคติของประชาชนรวมทุกองค์ประกอบ องค์ประกอบด้านความรู้ และองค์ประกอบด้านการปฏิบัติระหว่างกลุ่มเคยรู้จักและไม่เคยรู้จักเป็นการส่วนตัวกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยกลุ่มเคยรู้จัก มีทัศนคติดีกว่ากลุ่มที่ไม่เคยรู้จักเป็นการส่วนตัวกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล ผลการทดสอบ จึงเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 7 ของการวิจัย ส่วนค่าเฉลี่ยของทัศนคติในองค์ประกอบด้านความรู้ลึก ของกลุ่มเคยรู้จักกับไม่เคยรู้จักเป็นการส่วนตัวกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ผลการศึกษาค้นครั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ รัชนิพร ภูกร (2523) ที่พบว่าประชาชนที่มีการรู้จักคุ้นเคยกับอสม. ที่แตกต่างกันจะมีทัศนคติที่แตกต่างกัน

3) การอาศัยอยู่ในเขตรับผิดชอบของสถานื่อนามัยระดับต่างกัน จากการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างรวม 400 คน มีกลุ่มที่อาศัยอยู่ในเขตรับผิดชอบของสถานื่อนามัยระดับต่ำ 134 คน ระดับปานกลาง 133 คน และระดับดี 133 คน ในปัจจัยการอาศัยอยู่ในเขตรับผิดชอบของสถานื่อนามัยระดับต่างกัน ได้ตั้งสมมติฐานไว้ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 8 ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตรับผิดชอบของสถานื่อนามัยระดับต่างกัน จะมีทัศนคติต่อกิจกรรมการพัฒนาสถานื่อนามัย ในโครงการทศวรรษแห่งการพัฒนาสถานื่อนามัยแตกต่างกัน

จากการทดสอบด้วยสถิติ One-Way Analysis of Variance พบว่า มีความแตกต่างกันในทัศนคติของประชาชน ระหว่างกลุ่มการอาศัยอยู่ในเขตรับผิดชอบของสถานื่อนามัยระดับต่างๆ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แสดงรายละเอียดไว้ในตารางที่ 31

ตารางที่ 31 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทัศนคติระหว่างกลุ่มประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตรับผิดชอบของสถานีอนามัยระดับ
ต่างกันต่อการดำเนินงานตามโครงการทศวรรษแห่งการพัฒนาสถานีอนามัย อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา
วิเคราะห์ด้วยสถิติ One-Way Analysis of Variance ในแต่ละองค์ประกอบ และรวมทุกองค์ประกอบ

องค์ประกอบ	กลุ่มสอ.		กลุ่มสอ.		กลุ่มสอ.		รวม		F	F
	ระดับต่ำ		ระดับปานกลาง		ระดับดี				Ratio	Prob.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
	(n = 134)		(n = 133)		(n = 133)		(n = 400)			
ด้านความรู้สึกรัก	2.28	0.22	2.41	0.18	2.44	0.14	2.38	0.18	31.14	0.000*
ด้านความรู้	1.93	0.40	2.19	0.47	1.90	0.44	2.01	0.44	18.29	0.000*
ด้านการปฏิบัติ	1.39	0.26	1.43	0.28	1.35	0.25	1.39	0.26	3.28	0.039*
รวมทุกองค์ประกอบ	1.93	0.17	2.05	0.15	2.05	0.12	2.01	0.15	28.52	0.000*

หมายเหตุ สอ. หมายถึง สถานีอนามัย

* $P < 0.05$

จากตารางที่ 31 พบว่า ค่าเฉลี่ยของทัศนคติของประชาชนรวมทุกองค์ประกอบของกลุ่มที่อาศัยอยู่ในเขตรับผิดชอบของสถานีนอนามัยระดับต่างๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยกลุ่มที่อาศัยอยู่ในเขตรับผิดชอบของสถานีนอนามัย ระดับดีมีทัศนคติดีที่สุด รองลงมาคือกลุ่มที่อาศัยอยู่ในเขตรับผิดชอบของสถานีนอนามัยระดับปานกลาง และกลุ่มที่อาศัยอยู่ในเขตรับผิดชอบของสถานีนอนามัยระดับต่ำตามลำดับ ผลการทดสอบสมมติฐาน จึงเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 8 ของการวิจัย เมื่อพิจารณาในแต่ละองค์ประกอบ พบว่า ค่าเฉลี่ยของทัศนคติในองค์ประกอบด้านความรู้สึก ของกลุ่มที่อาศัยอยู่ในเขตรับผิดชอบของสถานีนอนามัยระดับต่างๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยกลุ่มที่อาศัยอยู่ในเขตรับผิดชอบของสถานีนอนามัยระดับดี มีทัศนคติดีที่สุด รองลงมาคือ กลุ่มที่อาศัยอยู่ในเขตรับผิดชอบของสถานีนอนามัยระดับปานกลาง และกลุ่มที่อาศัยอยู่ในเขตรับผิดชอบของสถานีนอนามัยระดับต่ำ ตามลำดับ ค่าเฉลี่ยของทัศนคติในองค์ประกอบด้านความรู้และการปฏิบัติของกลุ่มที่อาศัยอยู่ในเขตรับผิดชอบของสถานีนอนามัยระดับต่างๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยกลุ่มที่อาศัยอยู่ในเขตรับผิดชอบของสถานีนอนามัยระดับปานกลาง มีทัศนคติดีที่สุด รองลงมาคือ กลุ่มที่อาศัยอยู่ในเขตรับผิดชอบของสถานีนอนามัยระดับต่ำ และกลุ่มที่อาศัยอยู่ในเขตรับผิดชอบของสถานีนอนามัยระดับดี ตามลำดับ ทั้งนี้สาเหตุเนื่องจากสถานีนอนามัยระดับปานกลาง เคยมีพยาบาลจากโรงพยาบาลชุมชนไปช่วยปฏิบัติงาน และสถานีนอนามัยระดับต่ำเป็นสถานีนอนามัยที่สร้างขึ้นมาใหม่ หมู่บ้านในเขตรับผิดชอบของสถานีนอนามัยระดับต่ำ เคยเป็นหมู่บ้านในเขตรับผิดชอบ ของสถานีนอนามัยอีกแห่งหนึ่ง ซึ่งเคยมีแพทย์และพยาบาลไปช่วยปฏิบัติงาน ดังนั้นประชาชนในเขตรับผิดชอบของสถานีนอนามัยระดับปานกลาง และระดับต่ำจึงมีความรู้และเคยมาใช้บริการในกิจกรรมนี้ มากกว่าสถานีนอนามัยระดับดี ซึ่งไม่เคยมีแพทย์หรือพยาบาลไปช่วยปฏิบัติงาน

4.3 ปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อทัศนคติของประชาชน ในการดำเนินงานตามโครงการทศวรรษแห่งการพัฒนาสถานีนามัย ในอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา

ปัจจัยที่ศึกษาในครั้งนี้คือ ปัจจัยด้านประชากร ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านสังคม ซึ่งได้ตั้งสมมติฐานไว้ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 9 ปัจจัยด้านประชากร ได้แก่ อายุ เพศ และระดับการศึกษา ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้และอาชีพ และปัจจัยด้านสังคม ได้แก่ การเคยมารับบริการกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล และการอาศัยอยู่ในเขตรับผิดชอบของสถานีนามัยระดับต่างๆ สามารถร่วมทำนายทัศนคติของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาสถานีนามัย ตามโครงการทศวรรษแห่งการพัฒนาสถานีนามัยได้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แสดงรายละเอียดไว้ในตารางที่ 32

ตารางที่ 32 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน เมื่อให้คะแนนทัศนคติรวมทุกองค์ประกอบเป็นตัวแปรตาม โดยเลือกใช้ปัจจัยทำนายเฉพาะที่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ปัจจัยทำนาย	สปส. การถดถอย						
	R	R ²	R ² ที่เพิ่ม	B	Beta	t	p
การอาศัยอยู่ในเขตรับผิดชอบของสถานีนามัยระดับตำบล	.354	.126	.126	-.104	-.307	-6.426	.000
การเคยรู้จักเป็นการส่วนตัวกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล	.369	.136	.011	.048	.131	2.768	.005
อาชีพเกษตรกรรม	.386	.149	.012	.048	.128	2.610	.009
ระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป	.403	.162	.013	.060	.125	2.658	.008
รายได้ของครัวเรือน	.414	.172	.010	-0.030	-.100	-2.136	.033
ค่าคงที่				2.050		57.336	.000

จากตารางที่ 32 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณพบว่า มีตัวแปรที่สามารถอธิบายความแปรปรวนของคะแนน ทักษะคิดรวบทุกองค์ประกอบของประชาชน อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เพียง 5 ตัวแปร โดยมีความสำคัญตามลำดับคือ การอาศัยอยู่ในเขตรับผิดชอบของสถานื่อนามัยระดับต่ำ การเคยรู้จักเป็นการส่วนตัวกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล อาชีพเกษตรกร ระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป และรายได้ของครัวเรือน นอกจากนี้ยังพบว่าตัวแปรทั้ง 5 ตัว ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของคะแนนทักษะคิดรวบทุกองค์ประกอบ ได้ประมาณร้อยละ 17.2% ซึ่งนับว่ายังไม่สูงนัก แต่มีข้อสังเกตว่า เฉพาะตัวแปรการอาศัยอยู่ในเขตรับผิดชอบของสถานื่อนามัยระดับต่ำ เพียงตัวเดียวก็สามารถอธิบายทักษะคิดรวบทุกองค์ประกอบได้มากกว่าครึ่งหนึ่งของ 5 ตัวแปรร่วมกันคือร้อยละ 12.6 เมื่อเพิ่มตัวแปรอีก 4 ตัว จะทำให้การอธิบายได้ผลมากขึ้นอีกเพียงร้อยละ 4.6

จากข้อมูลดังกล่าวสามารถสร้างสมการถดถอยพหุคูณเพื่อทำนายทัศนคติของประชาชน ในกิจกรรมการพัฒนาสถานื่อนามัย ตามโครงการทศวรรษแห่งการพัฒนาสถานื่อนามัยได้ดังนี้

สมการในรูปคะแนนดิบ

$$y = a + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 + b_4x_4 + b_5x_5$$

$$= 2.050 - .104x_1 + .048x_2 + .048x_3 + .060x_4 - .030x_5$$

เมื่อ y = ทักษะคิดรวบทุกองค์ประกอบ

x_1 = การอาศัยอยู่ในเขตรับผิดชอบของสถานื่อนามัยระดับต่ำ

x_2 = การเคยรู้จักเป็นการส่วนตัวกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล

x_3 = อาชีพเกษตรกร

x_4 = ระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป

x_5 = รายได้ของครัวเรือน

ผลการศึกษาโดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน แสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่สามารถทำนายทัศนคติของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาสถานื่อนามัย ตามโครงการทศวรรษแห่งการพัฒนาสถานื่อนามัย ได้แก่ การอาศัยอยู่ในเขตรับผิดชอบของสถานื่อนามัยระดับต่ำ การเคยรู้จักเป็นการส่วนตัวกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล อาชีพเกษตรกร ระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป และรายได้ของครัวเรือน ผลการศึกษานี้เป็นไปตามสมมติฐานเพียงบางส่วน

แสดงให้เห็นว่าประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตรับผิดชอบ ของสถานอนามัยที่มีผลงานไม่ดี (ระดับต่ำ) จะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อกิจกรรมการพัฒนาสถานอนามัย ประชาชนที่รู้จักคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล ประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกรรม และประชาชนที่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาขึ้นไปจะมีทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรมการพัฒนาสถานอนามัย ส่วนประชาชนที่มีรายได้ต่ำจะมีทัศนคติที่ดีกว่าประชาชนที่มีรายได้สูง ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนที่มีรายได้สูง สามารถไปรับบริการที่สถานพยาบาลในเมืองที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงเช่น โรงพยาบาลหรือคลินิกเอกชนได้ ส่วนประชาชนที่มีรายได้ต่ำไม่สามารถไปรับบริการที่สถานพยาบาลหรือคลินิกเอกชนเหล่านี้ได้

แนวทางแก้ไขปัญหานี้จึงต้องเน้นการพัฒนาสถานอนามัยให้อยู่ในระดับดี มีขีดความสามารถในการรักษาพยาบาลผู้ป่วย ได้ตามขอบเขตที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดไว้ และให้ความสำคัญกับการปรับปรุงเจ้าหน้าที่ในด้านมนุษยสัมพันธ์กับประชาชน ส่วนกลุ่มประชาชนที่มีทัศนคติไม่ดีนั้น จะเป็นข้อมูลที่ต้องหาวิธีการในการปรับปรุงแก้ไขทัศนคติของประชาชนกลุ่มต่างๆ เหล่านี้ต่อไป

4.4 ปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหา จากการดำเนินงานตามโครงการทศวรรษแห่งการพัฒนาสถานีนามัย

จากการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยใช้นวทางการสัมภาษณ์ สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) และประชาชนทั่วไปทั้ง 9 หมู่บ้าน สรุปปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาดังนี้

1. ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่ทราบว่า มีโครงการทศวรรษแห่งการพัฒนาสถานีนามัยที่มีการเร่งรัดพัฒนาสถานีนามัยในด้านต่างๆ พอทราบบ้าง ในเรื่องการผลิตเปลี่ยนหมอนเวียนกันมาอยู่เวรในวัน เสาร์-อาทิตย์
2. กิจกรรมการจัดให้มีการบริการรักษาพยาบาลตลอด 24 ชั่วโมง จากการศึกษ พบว่าประชาชนส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าสถานีนามัยเปิดให้บริการ 24 ชั่วโมง เมื่อเจ็บป่วยฉุกเฉินในเวลา กลางคืน ไปหาเจ้าหน้าที่แล้วมักไม่อยู่ประจำ เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ไม่ได้พักอยู่ที่บ้านพักในบริเวณสถานีนามัย การอยู่เวรนอกเวลาราชการบางแห่งจะอยู่ถึงเวลาประมาณ 22.00 น. แล้วกลับบ้านพักที่อยู่ในเมือง ส่วนเจ้าหน้าที่ที่พักอยู่ในบ้านพักบริเวณสถานีนามัย ถ้าชาวบ้านจากหมู่บ้านอื่น หรือชาวบ้านที่เจ้าหน้าที่จำเสียงไม่ได้มาเรียก เจ้าหน้าที่มักจะไมยอมลงมาให้บริการ เนื่องจากเกรงอันตราย ชาวบ้านต้องไปตาม อสม. หรือผู้ใหญ่บ้านที่เจ้าหน้าที่รู้จักมาเรียกให้ มีสถานีนามัย บางแห่งที่มีบ้านพัก แต่เจ้าหน้าที่ไม่ได้มาพักอยู่ที่บ้านพัก (สภาพดี) เนื่องจากความไม่สะดวกในเรื่องต่างๆ เช่น น้ำใช้ไม่มีต้องไปตักเอง ไฟฟ้าต้องต่อพ่วงมาจากรัด และกลัวอันตราย เนื่องจากสถานีนามัยอยู่โดดเดี่ยวไกลจากหมู่บ้าน ชาวบ้านคนหนึ่งเล่าให้ฟังว่า "เมื่อเร็วๆ นี้ บ้านพักของเจ้าหน้าที่ถูกงัด ขโมยเอาโทรทัศน์ไปในตอนกลางวัน และทิ้งจดหมายขู่ว่าจะกลับมาขโมยรถยนต์อีก" ปัญหาอีกประการหนึ่งคือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบลส่วนใหญ่เปิดคลินิกให้บริการประชาชนที่หน้าพักของตนเองอยู่แล้ว นอกเวลาราชการประชาชนสามารถไปใช้บริการที่คลินิกของเจ้าหน้าที่ เมื่อมีการเปิดให้บริการ 24 ชั่วโมง เมื่อผู้ป่วยมาในตอนกลางคืน เจ้าหน้าที่ มักไม่ลงมาให้บริการที่สถานีนามัย ส่วนใหญ่จะให้บริการที่บ้านพักเลยโดยเข้าส่วนตัว ทำให้ชาวบ้านส่วนใหญ่ไม่รู้สึกรู้ว่า เป็นการให้บริการเพิ่มขึ้นจากเดิม เป็นที่น่าสังเกตว่าสถานีนามัยทั้ง 3 แห่ง ไม่มีป้ายติดประกาศให้ประชาชนทราบว่าสถานีนามัยให้บริการ 24 ชั่วโมงอย่างชัดเจน

ประชาชนส่วนหนึ่ง ที่มีความเห็นว่าการเปิดให้บริการ 24 ชั่วโมง ของสถานีนามัยไม่มีประโยชน์ ไม่คุ้มกับการลงทุน เป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ใกล้ตัวเมือง การคมนาคมสะดวก ให้เหตุ

ผลว่าสถานื่อนามัยมีขีดความสามารถต่ำ เมื่อเจ็บป่วยฉุกเฉิน เจ้าหน้าที่ ไม่สามารถรักษาได้ จะส่งต่อ ไปรักษาที่โรงพยาบาลชุมชน จึงไม่จำเป็นต้องแวะสถานื่อนามัย ให้เสียเวลา และเมื่อเจ็บป่วยเล็กน้อยก็หายาประจำบ้านรักษาตนเองพอทุเลาก่อนรุ่งเช้าค่อยไปหาหมอก็ได้ การเจ็บป่วยเล็กน้อยประชาชนมักไม่กล้าไปรบกวนเจ้าหน้าที่ในยามค่ำคืน ดังนั้นการเปิดให้บริการนอกเวลาราชการของสถานื่อนามัยในเวลากลางคืน จึงมีความจำเป็นน้อยมาก

ส่วนการให้บริการในวันเสาร์-อาทิตย์นั้น ประชาชนมีความเห็นว่า มีประโยชน์และไปใช้บริการมากกว่าในตอนกลางคืน แต่มีปัญหในเรื่องความไม่สม่ำเสมอของเจ้าหน้าที่ ประชาชนมาที่สถานื่อนามัย ในวันเสาร์-อาทิตย์ แล้วไม่พบเจ้าหน้าที่บ่อยครั้ง เจ้าหน้าที่ติดธุระบ่อยครั้ง มักมาทำงานสายและกลับก่อนเวลา บางครั้งให้บริการเฉพาะในภาคเช้า (9.00-12.00 น.) เท่านั้น

นอกเวลาราชการ มีผู้ป่วยไปรับบริการที่สถานื่อนามัย ในวันเสาร์-อาทิตย์มากกว่าในตอนกลางคืน ข้อมูลสถิติจากทะเบียนผู้ป่วยและรายงานประจำเดือน พบว่าสถานื่อนามัยระดับต่ำ มีผู้มารับบริการในตอนกลางคืนวันละ 0-2 คน เป็นอย่างมาก ส่วนใหญ่จะไม่มีผู้มารับบริการ ในวันเสาร์-อาทิตย์มีผู้มารับบริการวันละ 0-2 คน เช่นกัน สถานื่อนามัยระดับปานกลางมีผู้มารับบริการในตอนกลางคืนเฉลี่ยวันละ 1 คน และในวันเสาร์-อาทิตย์ เฉลี่ยวันละ 2 คน ส่วนสถานื่อนามัยระดับดี มีผู้มารับบริการในตอนกลางคืนเฉลี่ยวันละ 4-5 คน ในวันเสาร์-อาทิตย์ เฉลี่ยวันละ 10 คน สาเหตุอีกประการหนึ่งที่ประชาชนไม่นิยมมารับบริการในวันธรรมดาหลังเลิกงานและในตอนกลางคืน เนื่องจาก เจ้าหน้าที่มักจะให้บริการที่บ้านพักและใช้ยาส่วนตัว ทำให้ผู้มีบัตรสงเคราะห์ บัตรสูงอายุ และผู้มีสิทธิ์เบิกค่ารักษาพยาบาลได้ไม่สามารถใช้สิทธิ์เหล่านี้ได้

ประชาชนส่วนหนึ่ง (116 ราย) มีความรู้สึก ว่า นอกเวลาราชการ เจ้าหน้าที่คิดค่ายาแพงกว่าปกติ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ ใช้ยาส่วนตัวซึ่งเป็นยาที่ดีกว่ายาที่สถานื่อนามัย เช่น ยาฉีดต่างๆ

ในเรื่องการขาดคลื่อนั้น แต่เดิมสถานื่อนามัยเคยให้บริการตลอด ต่อมาได้ยกเลิกไปเนื่องจากการคลื่อน มีอันตรายมาก ถ้าไม่มีความรู้ความชำนาญพอ สาเหตุที่สถานื่อนามัยไม่ทำคลื่อน ชาวบ้านผู้หนึ่งเล่าให้ฟังว่า "เมื่อก่อนหมออนามัยเคยทำคลื่อน แต่มีคนไปคลื่อนที่สถานื่อนามัย แล้วเด็กที่คลื่อนออกมาเสียชีวิต ทำให้ชาวบ้าน ไม่กล้าไปคลื่อน ที่สถานื่อนามัย" ซึ่งในความเป็นจริงแม้แต่โรงพยาบาลจังหวัด การคลื่อนแล้วเด็กเสียชีวิตก็เกิดขึ้นอยู่เสมอๆ แต่เมื่อเหตุการณ์นี้เกิดขึ้นที่สถานื่อนามัย จะทำให้ประชาชนเกิดความไม่ไว้วางใจเจ้าหน้าที่สถานื่อนามัย จึงนิยมไปคลื่อนที่โรงพยาบาลมากกว่า แต่อย่างไรก็ตามสถานื่อนามัยก็ควรจะมีศักยภาพในการทำ

ตลอดได้ โดยเฉพาะสถานีนอนามัยที่อยู่ห่างไกลตัวเมือง ประชาชนที่ยากจน ไม่สามารถมาคลอดที่โรงพยาบาลในเมืองได้ และในกรณีคลอดฉุกเฉิน เจ้าหน้าที่ควรมีเครื่องมือเตรียมพร้อมไว้ด้วย

3. การจัดให้มีการบริการทันตกรรมที่สถานีนอนามัยโดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุข โรงพยาบาลชุมชน ได้จัดอบรมเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ให้มีความรู้ความชำนาญในการชุดหินปูน พร้อมจัดเครื่องมืออุปกรณ์ในการชุดหินปูน แต่ไม่พร้อมมากนัก ผู้มารับบริการต้องนอนที่เตียงตรวจโรค ส่วนเจ้าหน้าที่ต้องยื่นชุดหินปูนจนกว่าจะแล้วเสร็จสถานีนอนามัยยังไม่มียูนิตทักทัน

การให้บริการชุดหินปูนที่สถานีนอนามัย ประชาชนมีความเห็นว่า ไม่ได้ได้รับความสะดวกในการมารับบริการ "เคยไปชุดหินปูนที่สถานีนอนามัยถึง 2 ครั้ง ก็ไม่ได้ชุด หมอนัดเลื่อนเรื่อยมาบอกว่างไม่มีเวลา" ชาวบ้านผู้หนึ่งกล่าว "หมอแกล้งลัดส่งเครื่องมือคืนโรงพยาบาลจะได้ไม่ต้องมาชุดหินปูนให้ชาวบ้าน" ชาวบ้านอีกคนหนึ่งกล่าว แสดงให้เห็นว่า ประชาชนมีความรู้สึกที่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขไม่ได้มาให้บริการชุดหินปูนแก่ประชาชน ซึ่งในความเป็นจริงการชุดหินปูนเป็นการเพิ่มภาระหน้าที่ให้แก่เจ้าหน้าที่สาธารณสุข แต่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขไม่ได้ส่งเครื่องมือคืนโรงพยาบาล เพียงแต่โรงพยาบาลเรียกเก็บเครื่องมือคืนจากทุกสถานีนอนามัย เพื่อนำมาซ่อมแซมติดอุปกรณ์เพิ่มเติมเท่านั้น

ส่วนในด้านความสามารถในการให้บริการชุดหินปูนนั้น ประชาชนให้ความเห็นว่า เจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล ให้บริการได้ดีเท่าเทียมกับโรงพยาบาลชุมชน มารับบริการแล้วไม่เคยมีปัญหาแต่อย่างใด ค่าใช้จ่ายครั้งละ 30 บาท ผู้มีบัตรสงเคราะห์และเด็กนักเรียนไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย

4. การจัดแพทย์ หรือพยาบาลหมุนเวียนไปปฏิบัติงานที่สถานีนอนามัย

การจัดแพทย์หมุนเวียนไปตรวจรักษาโรคที่สถานีนอนามัยประชาชนส่วนใหญ่ (193 คน) เห็นว่ามีประโยชน์ เป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน และจะเป็นการกระตุ้นให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขตั้งใจปฏิบัติงานมากขึ้น เนื่องจากการมีแพทย์จากโรงพยาบาลชุมชนมาช่วยตรวจโรคจะเป็นการควบคุมดูแลเจ้าหน้าที่สาธารณสุขไปในขณะเดียวกัน และประชาชนมีความเห็นว่าแพทย์ที่มาตรวจที่สถานีนอนามัย จะให้บริการดีกว่าเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบลเนื่องจากมีความรู้สูงกว่า

ส่วนการจัดพยาบาลหมุนเวียนไปปฏิบัติงานที่สถานีนอนามัยนั้น โรงพยาบาลชุมชนเคยจัดพยาบาลเทคนิคหมุนเวียนไปปฏิบัติงานครั้งละ 1 คน นานคนละ 6 เดือน ประชาชนส่วนใหญ่มีความเห็นว่า พยาบาลจากโรงพยาบาลชุมชนตั้งใจปฏิบัติงานดี แต่การให้บริการไม่แตกต่างไปจาก

เจ้าหน้าที่สถานีนามัย เนื่องจาก พยาบาลจากโรงพยาบาลชุมชนเข้ายาตามที่สถานีนามัยมีอยู่ตาม บัญชียาหลัก ไม่มียาเพิ่มพิเศษจากโรงพยาบาล

5. กิจกรรมการเพิ่มขีดความสามารถด้านการรักษาพยาบาล ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิด เห็นว่า เจ้าหน้าที่สถานีนามัย มีความสามารถในการรักษาพยาบาลโรคง่าย ๆ แต่การตรวจรักษา โรคไม่ดีเท่าคลินิก รักษาที่สถานีนามัยมักจะไม่หาย ไปคลินิกจะหายเร็วกว่า เจ้าหน้าที่สถานี นามัย ไม่ใช้เครื่องมือตรวจโรคให้ผู้ป่วย เมื่อผู้ป่วยมาหา มักจะถามอาการ แล้วจ่ายยาตาม อาการเลย ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ห่างไกลความเจริญจะมีความเชื่อถือในความสามารถของ เจ้าหน้าที่มากกว่าประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่มีความเจริญอยู่ใกล้ตัวเมือง ชาวบ้านคนหนึ่ง ให้ ความคิดเห็นว่า "หมอนามัยเป็นแค่ผดุงครรภ์ ไม่ใช่หมอใหญ่ การรักษาโรคไม่เก่ง ไม่ค่อยหาย เวลาเจ็บป่วยไปหาหมอใหญ่ที่คลินิก หรือโรงพยาบาลเลยจะดีกว่า" และสถานีนามัยที่อยู่ใกล้ตัว เมืองมักจะขายยาเฉพาะที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด ไม่กล้าขายส่วนตัวมาให้บริการผู้ป่วยที่ สถานีนามัย เนื่องจากเกรงกลัวความผิด ทำให้ประชาชนเกิดความไม่เชื่อถือ เพราะไม่มียาฉีด ยาฆ่าพยาธิฯ ที่เป็นยาตำราหลวง ประชาชนส่วนใหญ่ ให้ข้อคิดเห็นว่าควรปรับปรุงความ สามารถของเจ้าหน้าที่สถานีนามัยเป็นอย่างยิ่ง ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ที่มีความสามารถมากกว่านี้ มาประจำที่สถานีนามัย

ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องยาของสถานีนามัยนั้น ประชาชนส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่ายา ของสถานีนามัยไม่มีคุณภาพรักษาไม่ค่อยหาย และยามีน้อยไม่เพียงพอขาดบ่อย เจ้าหน้าที่ต้อง เข้ายาสวนตัวมาให้บริการประชาชน ซึ่งค่ายาจะแพงกว่าปกติ และบัตรผู้สูงอายุ บัตรสงเคราะห์ผู้มี สิทธิ เบิกค่ารักษาพยาบาลไม่สามารถใช้สิทธิ์เหล่านี้ได้ ประชาชนมีความคิดเห็นว่าสถานีนามัยควร มียาให้มากกว่านี้ ให้สามารถรักษาโรคได้ทุกชนิด

สมุนไพรที่ชาวบ้าน เข้าประจำติดต่อกันมา เป็นที่รู้จักกันคนสูงอายุน้อยและหมู่บ้านอยู่ใกล้ป่า หรือภูเขา ส่วนคนหนุ่มสาวรุ่นใหม่มักจะไม่รู้จักใช้สมุนไพร จากการสอบถามชาวบ้านสมุนไพร ที่ชาวบ้านเคยใช้จะเหมือนๆ กัน หลายหมู่บ้าน ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมสมุนไพรชนิดที่เป็นที่รู้จักกันมาก ไว้ดังนี้คือ

1) รากประคำร้อย ลักษณะต้นเป็นเครือ ใช้รากเคี้ยวกับมะนาว มีรสขมมาก แก้เจ็บคอ ได้ผลดี ชาวบ้านรู้จักใช้ทั่วไปมาเป็นเวลานาน

2) สามควาย (ใช้กึ่ง) เป็นยาขับน้ำนม

เหมือดคน (ใช้รากหรือต้น)

ห้วยาข้าวเย็น (ใช้หัว)

ต้มรวมกัน บรรเทาอาการ เจ็บแสบ แก้เวียนหน้า บำรุงเลือด นอกจากนี้เป็นยาที่ใช้ดื่ม ต้มหลังคลอด ขณะอยู่ไฟ โดยมีสมุนไพรอื่นๆ อีกหลายอย่าง นำมาต้มรวมกัน เช่น หัตถุน้อย หรือ หัตถุน้อย

3) ว่านกาบหอยต้มกับน้ำตาลกรวด ต้มแก้ ปัสสาวะขัด ขับน้ำ

นอกจากนี้ยังมีสมุนไพรอื่นๆ อีกซึ่งยังไม่เป็นที่รู้จักแพร่หลายมากนัก ดังนี้คือ

1) หัวตะไกร และไทรย้อย ต้มรวมกันต้มน้ำบรรเทาอาการของโรคกรดไหลย้อน และโรคเบาหวาน

2) หัวผง นำมาหั่นเป็นชิ้นบางๆ คั่วกับกระทิ ใช้ทาแผลเน่าเปื่อย ผุพอง

3) ใบพลับพลึง นำมาลนไฟพอแตก ทิ้งไว้สักครู่ให้อุ่น ใช้ประคบบรรเทาอาการปวดข้อ

4) หอมแดง ใช้รับประทานสดๆ แก้ปวดท้อง

5) ดอกบานไม่รู้รุ่ย ต้มดื่มแก้ไข้ประจำเดือน

6) กระเพราแดง ใช้ทั้งต้นต้มน้ำดื่มบ่อยๆ แก้ปวดศีรษะ

7) รดไม่รู้อลิ้ม ทั้งต้น ต้มกับน้ำชา แก้ปวดหลังปวดเอว

6. กิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค ประชาชนส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่า เจ้าหน้าที่สาธารณสุข มีความสามารถในการให้บริการ ในกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคได้ในระดับดี แต่ยังมีปัญหาในบางกิจกรรมที่ควรปรับปรุง ดังนี้คือ

1) ในเรื่องการวางแผนครอบครัว วิธีการที่ประชาชนนิยมมากที่สุดคือ ยาเม็ดคุมกำเนิด และยาฉีดคุมกำเนิด แต่การให้บริการสถานอนามัยบางแห่ง มียาไม่เพียงพอให้บริการ เมื่อชาวบ้านมารับบริการ มักจะพบกับปัญหาขาดยาเม็ดหรือยาฉีดคุมกำเนิดหมด

2) งานรณรงค์การมีหนึ่งหมูบ้าน ในเขตรับผิดชอบของสถานอนามัยระดับตำบล อสม. หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขไม่เคยชั่งน้ำหนักเด็ก เพื่อเฝ้าระวังการขาดสารอาหารเลยมาหลายปีแล้ว

3) ในเรื่องการสุขภาพจิต เจ้าหน้าที่ให้ความสนทนายน้อย มีหนึ่งหมูบ้านในเขตรับผิดชอบของสถานอนามัยระดับตำบล ที่ประชาชนมีส่วนร่วมใช้น้อยมาก

7. กิจกรรมการเพิ่มบุคลากร สถานือนามัยทั้ง 3 แห่ง มีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขแต่ละ 3 คนเท่ากัน มีคนงานช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ประจำ 1 แห่ง มีคนงานมาช่วยทำความสะอาดเป็นครั้งคราว 1 แห่ง และไม่มีคนงาน 1 แห่ง ประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ควรจะมีคนงานช่วยทำความสะอาด 1 คน เพื่อช่วยเหลือเจ้าหน้าที่และคอยเฝ้าสถานือนามัย คอยชี้แจงให้ประชาชนทราบว่าเจ้าหน้าที่อยู่หรือไม่

ในด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่สาธารณสุขนั้น ประชาชนมีความคิดเห็นเป็น 2 แนวความคิด คือ แนวความคิดแรก มีความคิดเห็นว่า เจ้าหน้าที่ 3 คนเพียงพอแล้ว ไม่จำเป็นต้องเพิ่มจำนวนให้มากขึ้นอีก แต่ขอให้ทำงานให้เต็มที่ ให้มีเจ้าหน้าที่อยู่ประจำสถานือนามัยอย่างน้อย 1-2 คน ลดการประชุมเจ้าหน้าที่ให้น้อยลงบ้าง เจ้าหน้าที่ไปไหนควรเขียนป้ายบอกไว้ให้ชัดเจน ที่ผ่านมามีเขียนป้ายไว้ว่าไม่อยู่เฉยๆ อีกประการหนึ่งควรจะให้เจ้าหน้าที่พักอยู่ที่บ้านพักของสถานือนามัยเลยจะเป็นประโยชน์ต่อชาวบ้านมาก ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านคนหนึ่งให้ความคิดเห็นว่า "ถ้าจะเพิ่มเจ้าหน้าที่ควรจะให้มาพักที่บ้านพักของสถานือนามัย ถ้าไม่มาพักที่สถานือนามัยอย่าเพิ่มเลยจะดีกว่า" อีกแนวความคิดหนึ่งมีความคิดเห็นว่าควรที่จะเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ จำนวนเจ้าหน้าที่ 3 คน ขณะนี้ไม่เพียงพอเนื่องจากเจ้าหน้าที่บางแห่งจะผลัดเปลี่ยนกันอยู่ประจำสถานือนามัยคนละ 10 วัน จะมีเจ้าหน้าที่อยู่ประจำสถานือนามัยเพียง 1-2 คนเท่านั้น ไม่เคยมีเจ้าหน้าที่อยู่พร้อมกัน 3 คนเลย ประชาชนมีความต้องการให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขไปให้บริการรักษาพยาบาลที่บ้านโดยเฉพาะผู้สูงอายุ เนื่องจากการเดินทางมาสถานือนามัยลำบาก เมื่อเจ้าหน้าที่อยู่ประจำสถานือนามัยเพียง 1 คน จึงไม่สามารถมาให้บริการประชาชนที่บ้านได้ เพราะต้องคอยให้บริการผู้ป่วยที่มาขอรับบริการที่สถานือนามัย

8. กิจกรรมการสาธารณสุขมูลฐานและการดูแลสุขภาพตนเอง

ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ อยู่ในระดับดี ประชาชนมีความคิดเห็นว่าเจ้าหน้าที่ตั้งใจดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐาน ได้เป็นอย่างดี มีปัญหาบ้างในเรื่องการอำนวยความสะดวกในการไปซื้อยา ถ้าไม่พบเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบหมู่บ้านมักจะไม่ได้รับความสะดวก เช่น ใต้ยาน้อย ไม่ครบ เป็นต้น

ในเรื่องการดำเนินงานของกองทุนยาหรือ ศสมช. หมู่บ้านตัวอย่างมีการดำเนินงาน 3 ลักษณะคือ ไม่มีกองทุนยาหรือ ศสมช. มีกองทุนยาฯ และมี ศสมช. หมู่บ้านที่ไม่มีกองทุนยาฯ นั้น แต่เดิมเคยมีกองทุนยาฯแต่ได้ล้มเลิกไปเนื่องจากสาเหตุสองประการคือ ประการแรก เนื่อง

จากกรรมการขาดความสนใจ ไม่มีการตรวจสอบบัญชี ทำให้เกิดการทุจริต กองทุนยาฯไม่มีผลกำไรและไม่มีทุนดำเนินงานต่อ ประการที่สอง เนื่องจากสถานีนามัยตั้งใหม่ในหมู่บ้านทำให้ชาวบ้านไม่เห็นความสำคัญของกองทุนยาฯ การดำเนินงานมีปัญหาในเรื่องการไปซื้อยาไม่สะดวก ต้องไปซื้อยาจากโรงพยาบาลชุมชนหรือสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ และยาที่ได้รับมักจะเป็นยาตำราหลวง ไม่สามารถรักษาอาการป่วยได้ทุกอย่าง ยาที่จำเป็นแต่ไม่มีขาย ได้แก่ ยาแก้ไอเสบ ยาแก้อาเจียน ยาแก้ท้องเสีย เป็นต้น อสม.บอกว่า เคยไปขอซื้อยาเหล่านี้ที่โรงพยาบาลแต่เจ้าหน้าที่ไม่ยอมขายให้ นอกจากนี้ยังพบว่า กองทุนยาบางแห่งซื้อยาจากร้านขายยามาขายที่กองทุนยาฯ ซึ่งอาจจะเป็นปัญหาต่อไปในเรื่องคุณภาพของยา และอันตรายที่อาจเกิดขึ้น ส่วนหมู่บ้านที่มี ศสมช.นั้น มีปัญหาในเรื่องการปลดเปลี่ยนหมุนเวียนมาให้บริการประชาชน ปัญหาที่เกิดขึ้นคือมักไม่มี อสม.มาบริการที่ศสมช.เมื่อชาวบ้านจะซื้อยาต้องไปตามตัว อสม.มาเปิด ศสมช.เพื่อขายยาให้ และมีปัญหาในการรวบรวมเงินที่ขายได้ เมื่อมีคนขายหลายคนแต่ละคนต่างเก็บเงินที่ขายยาได้ไว้เอง ไม่มีคนรวบรวม ทำให้ไม่มีเงินไปซื้อยามาขาย ยาที่ ศสมช. จึงขาดบ่อย นอกจากนี้ยาเม็ดคุมกำเนิดก็มีปัญหาการขาดยาบ่อยๆ ไม่สามารถให้บริการประชาชนได้อย่างสม่ำเสมอ

การดำเนินงานของ อสม.นั้น ชาวบ้านคนหนึ่งให้ความคิดเห็นว่า อสม.ยังขาดความสนใจไม่มาอยู่ประจำที่ ศสมช.ตามกำหนด การตรวจวัดความดันโลหิต อสม.ทุกคนก็ยังไม่สามารถให้บริการวัดความดันโลหิตได้ มีเพียงบางคนเท่านั้นที่สามารถวัดความดันโลหิตได้ และประชาชนก็ไม่ค่อยให้ความเชื่อถือ และสนใจมารับบริการวัดความดันโลหิตกับ อสม.มากนัก ประชาชนและอสม.ให้ความคิดเห็นว่าสาเหตุที่ อสม.ไม่สามารถให้ความช่วยเหลือ ในด้านการรักษาพยาบาลแก่ประชาชนได้นั้น เนื่องจาก อสม.ไม่มียาสำหรับให้บริการประชาชน ควรให้ อสม.มียาที่จำเป็นสำหรับจำหน่ายให้ประชาชนในเขตรับผิดชอบแต่ละคุ้ม จะสะดวกกว่าการมีกองทุนยาฯเพียงแห่งเดียว เนื่องจากบางหมู่บ้าน มีหลายคุ้มที่อยู่ห่างไกลกันออกไป ทำให้การมารับบริการที่กองทุนยาฯ หรือ ศสมช. ไม่สะดวก และการให้ อสม.จำหน่ายยานั้น อสม.จะได้รับผลกำไรตอบแทนเป็นการเพิ่มขวัญและกำลังใจแก่ อสม.

9. ปัญหาอื่นๆ และข้อเสนอแนะในการพัฒนาสถานีนามัย สรุปเป็นข้อๆ ใต้ดังนี้

1) ประชาชนมีความต้องการให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบลมาให้บริการรักษาพยาบาลแก่ผู้เจ็บป่วยที่บ้าน เพราะคนสูงอายุเดินทางมาลำบาก และญาติสามารถดูแลผู้ป่วยได้สะดวกกว่าที่สถานีนามัยแต่เจ้าหน้าที่สถานีนามัยบางแห่งไม่สามารถให้บริการได้ เนื่องจากมีเจ้าหน้าที่

ประจำสถานีนอนมัยเพียงคนเดียว และเป็นภาระหนักแก่เจ้าหน้าที่ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ที่เป็นสตรี

2) ประชาชนบางหมู่บ้านสะดวกไปสถานีนอนมัย ในช่วงเวลาก่อนเวลา 8.30 น. เนื่องจากรถโดยสารจะออกจากหมู่บ้านก่อนเวลา 8.00 น. มีวันละ 1 เที่ยว เมื่อมาขอรับบริการมักจะได้รับการปฏิเสธจากเจ้าหน้าที่ว่ายังไม่ถึงเวลาทำงาน และเจ้าหน้าที่มักจะขึ้นทำงานสาย

3) สถานีนอนมัยบางแห่งที่เจ้าหน้าที่ไม่ค่อยอยู่ประจำที่สถานีนอนมัย ประชาชนมีความสงสัยและไม่พอใจมาก ควรมีการประชุมชี้แจงชาวบ้านและปรับปรุงให้ดีขึ้น ควรมีโปรแกรมการปฏิบัติงานล่วงหน้าแสดงไว้ให้ชัดเจน ควรยกเลิกระบบผลัดเปลี่ยนกันอยู่ประจำที่สถานีนอนมัย

4) การออกบัตรสงเคราะห์ ประชาชนส่วนหนึ่งมีความรู้สึกว่าจะไม่ได้รับความเป็นธรรม คนยากจนไม่ได้รับบัตร ผู้ได้รับบัตรสงเคราะห์ส่วนใหญ่จะเป็นญาติของ อสม. การกำหนดโควตาให้หมู่บ้านหนึ่งมีบัตรสงเคราะห์ได้ประมาณ 20 บัตร ทำให้คนยากจนได้รับบัตรสงเคราะห์ไม่ทั่วถึง (มีสถานีนอนมัย 1 แห่งที่กำหนดโควตาการออกบัตรสงเคราะห์)

5) ครูในโรงเรียนแห่งหนึ่ง ซึ่งอาศัยอยู่ในหมู่บ้านหนึ่งในกลุ่มตัวอย่าง ให้ข้อคิดเห็นไว้ว่า "การพัฒนาสถานีนอนมัยที่จำเป็นอันดับแรกคือ การให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขให้บริการประชาชนอย่างเต็มที่ ให้พูดจากับชาวบ้านให้ดีขึ้น เมื่อมีผู้ป่วยมารับบริการ ไม่ต้องอ้างว่า "ยาไม่มี" "หมดเวลาแล้ว" "ยังไม่ถึงเวลาทำงาน" อยากให้เลือกคนมีอุดมการณ์มาทำงาน ให้ตั้งใจทำงานให้เต็มที่"

6) การออกใบเสร็จรับเงิน สถานีนอนมัยบางแห่ง ออกใบเสร็จรับเงินไม่ครบตามจำนวนที่ผู้ป่วยจ่ายจริง หรือบางครั้งไม่ออกใบเสร็จให้ ครูคนเดิมกล่าวว่า "ผมไปสถานีนอนมัยไม่เคยขอใบเสร็จรับเงินทั้งๆที่ผมเบิกได้ เพราะเกรงใจหมอ"